

Informe de la Comissió Interdepartamental per al desenvolupament de l'Economia Col·laborativa a Catalunya:

**Propostes per a un bon encaix de
l'economia col·laborativa i de plataformes**

5 de setembre de 2017

Índex

---

1. ANTECEDENTS I MOTIVACIÓ.....	3
2. COMISSIÓ INTERDEPARTAMENTAL: DESENVOLUPAMENT I ACTUACIONS	9
2.1 Pla de Treball	9
2.2 Actuacions.....	10
2.3 Procés de participació ciutadana	13
3. CARACTERITZACIÓ DE L'ECONOMIA COL-LABORATIVA	15
3.1 Principis generals	15
3.2 Oportunitats i riscos.....	24
4. EIXOS D'ACTUACIÓ	27
4.1 Eix 1. Contextualització general	27
4.2 Eix 2. Turisme i Habitatge	30
4.3 EIX 3. Transport i mobilitat	40
4.4 EIX 4. Fiscal	52
4.5 Eix 5. Relacions Laborals.....	59
4.6 Eix 6. Codi de Bones Pràctiques	66
4.7 EIX 7. Acords de col·laboració amb les plataformes	69
5. CATÀLEG DE PROPOSTES	75
6. BIBLIOGRAFIA.....	88
7. ANNEXES	90

1. ANTECEDENTS I MOTIVACIÓ

En els darrers temps, les diferents manifestacions del fenomen conegut amb el concepte paraigua d'economia col·laborativa estan incidint i tenen un impacte cada vegada major sobre les relacions econòmiques i socials, alhora que alteren les formes clàssiques d'organització del mercat i generen oportunitats, riscos i reptes que cal abordar des de la perspectiva de les polítiques públiques.

En aquest sentit, el Parlament de Catalunya, de forma pionera entre les regions europees, va crear la **Comissió d'Estudi de les Polítiques Públiques en Matèria d'Economia Col·laborativa** a partir de la Resolució 845/X del Parlament de Catalunya,¹ de 12 de novembre de 2014, integrada per dos membres de cada grup parlamentari i amb una durada de sis mesos amb l'objectiu de conèixer les polítiques públiques en matèria d'economia col·laborativa. Mesos abans, el Parlament constatava que l'emergència de noves formes de consum col·laboratiu comportava reptes i alhora oportunitats a causa del seu impacte social i econòmic i, alhora, manifestava la necessitat d'adaptar el marc normatiu per a garantir la màxima seguretat jurídica pels consumidors, els operadors econòmics i les administracions públiques.

Finalitzada la seva vigència, cada grup parlamentari va presentar les seves conclusions, que van ser recollides en l'**Informe de la Comissió d'Estudi de les Polítiques Públiques en Matèria d'Economia Col·laborativa**, publicat el 22 de juny de 2015.² Complementàriament, i de forma unànime, es van incloure en l'informe un conjunt de recomanacions dirigides al Govern de la Generalitat de Catalunya.

Tal i com es pot apreciar a la **II-lustració 1**, les **recomanacions generals** insten a la Generalitat a un seguit d'actuacions, entre les que destaquen: manifestar el compromís i suport a l'economia col·laborativa, impulsar la revisió de les normatives sectorials (licències d'activitat, matèria tributària i sociolaboral) i elaborar un codi de bones pràctiques. D'altra banda, en l'àmbit dels allotjaments turístics, recomana al Govern regular el lloguer d'habitacions en habitatge habitual i, en l'àmbit del transport, facilitar l'ús del cotxe compartit.

---

¹ Resolució publicada el 17 de novembre de 2014, BOPC 429/10.

² Informe publicat en el Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya núm. 626 de 22 de juliol de 2015.

II-lustració 1. Recomanacions generals i específiques del Parlament de Catalunya

I. Manifestar, juntament amb la resta d'administracions públiques, el compromís amb l'economia col·laborativa i donar-hi suport.
II. Fixar els principis generals que permetin definir les activitats que s'inclouen en el marc de l'economia col·laborativa.
III. Adequar la regulació legal, en el marc de les directrius europees, del funcionament de les plataformes tecnològiques d'intermediació i de llurs obligacions i drets en relació amb consumidors i administracions.
IV. Impulsar la revisió de les normatives sectorials en les següents matèries: llicències d'activitat, tributària, sociolaboral, qualitat i seguretat.
V. Impulsar actuacions en matèria de competència per evitar situacions de competència deslleial.
VI. Impulsar modificacions en matèria fiscal per simplificar les actuacions en relació amb el compliment de les obligacions fiscals i poder incloure a les plataformes com a col·laboradors necessaris.
VII. Elaborar un codi de bones pràctiques dels agents que intervenen en l'economia col·laborativa.
VIII. Implementar, per mitjà de l'Agència Catalana del Consum, els programes d'educació i aprenentatge sobre economia col·laborativa per a la garantia dels drets dels consumidors .
IX. Impulsar programes d'emprenedoria i aprenentatge de l'economia col·laborativa en les diferents etapes educatives.
X. Iniciar un procés de debat públic sobre l'ús i l'abast de les dades obtingudes per les plataformes tecnològiques d'intermediació, tant amb la finalitat d'elaborar estadístiques com de vetllar per la protecció de dades i la privacitat.
XI. Impulsar un estudi social i de mercat per a valorar les iniciatives d'economia i consum col·laboratiu que podria impulsar o promoure l'Administració.
XII. Apostar per la indústria tecnològica associada al desenvolupament de plataformes d'economia col·laborativa, mitjançant polítiques d'innovació i transferències tecnològiques.
XIII. Crear un Consell Assessor de l'Economia Col·laborativa i un Observatori de l'Economia Col·laborativa, que analitzi la regulació d'aquest fenomen.
Allotjaments turístics: <ul style="list-style-type: none">
▪ Regular el lloguer d'habitacions en habitatge habitual com una nova modalitat d'allotjament.
▪ Establir el llindar a partir del qual esdevé una activitat professional.
▪ Definir les obligacions tributàries corresponents a l'impost sobre estades en establiments turístics.
Transport i mobilitat: <ul style="list-style-type: none">
▪ Revisar la normativa competència de la Generalitat per a facilitar l'ús del cotxe multiusuari (<i>carsharing</i>).
▪ Establir els límits amb altres activitats de transport regulat diferenciant l'ús de recursos ociosos en el marc d'un trasllat propi i ja previst de la prestació d'una activitat de transport de viatgers a canvi d'un preu amb vocació de professionalitat.

Paral·lelament a les actuacions del Parlament de Catalunya, la majoria de les institucions de la Unió Europea (UE) han emès, en els últims temps, informes orientatius i de posicionament sobre aquest nou fenomen. Entre els informes més rellevants, el **Comitè Econòmic i Social Europeu (CESE)**, òrgan consultiu de la UE format per representants de les principals organitzacions de treballadors i empresaris, va ser el primer en pronunciar-se sobre el consum col·laboratiu el juny de 2014³ i, posteriorment, a l'agost de 2016, va emetre un dictamen sobre l'autoregulació de les plataformes col·laboratives i digitals.⁴ El **Comitè Europeu de les Regions** també va fer públic, el febrer de 2016, el seu posicionament i les seves valoracions en relació amb l'economia col·laborativa, fent especial incidència en la importància de la dimensió local i regional del fenomen.⁵

Mesos més tard, el juny de 2016, la **Comissió Europea** va publicar la Comunicació *Una Agenda Europea para la Economía Colaborativa*⁶ amb la finalitat d'oferir orientació jurídica, política, econòmica i social per a fer front a les diverses problemàtiques i qüestions clau que suscita l'economia col·laborativa en el seu sentit més ampli. La Comissió Europea pretén que els Estats membres de la UE fixin un marc de mínims i entomin els reptes que suposa la regulació i el desenvolupament de l'economia

II-Il·lustració 2. Infografia *Una Agenda para la Economía Colaborativa*

Font: Infografia elaborada per la Comissió Europea

col·laborativa. En aquest sentit, es compromet a oferir assessorament i ajuda per a regular i desenvolupar el fenomen de l'economia col·laborativa, doncs accepta que és una nova realitat no exempta de controvèrsia però que, tal i com posa de manifest la

³ Dictamen del Comitè Econòmic i Social Europeu sobre *Consumo colaborativo o participativo: un modelo de sostenibilidad para el siglo XXI*, 11 de juny de 2014, DOUE C 177/1.

⁴ Dictamen del Comitè Econòmic i Social Europeu sobre *La economía colaborativa y la autorregulación*, 19 d'agost de 2016, DOUE C 303/36.

⁵ Dictamen del Comitè Europeu de les Regions *La dimensión local y regional de la economía colaborativa*, 10 de febrer de 2016, DOUE C 51/28.

⁶ Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Consejo, al Comitè Econòmic i Social Europeu i al Comitè de les Regions: *Una Agenda Europea para la economía colaborativa*, 2 de juny de 2016, COM/2016/0356 final.

infografia de la **II. Il·lustració 2**, pot aportar grans beneficis per a la societat en el seu conjunt.⁷

Finalment, el **Parlament Europeu**, per tal de valorar aquest nou fenomen i alhora donar el seu parer sobre la Comunicació de la Comissió Europea, va adoptar, el juny de 2017, la *Resolució sobre una Agenda Europea para la economía colaborativa*⁸, en la qual analitza les principals característiques de l'economia col·laborativa, realitza setanta consideracions concretes emmarcades en set àmbits d'actuació i insta a la Comissió Europea a realitzar varies actuacions al respecte. A grans trets, el Parlament Europeu considera l'economia col·laborativa un nou motor d'oportunitats per als ciutadans i els consumidors, doncs es beneficien de més competència, serveis personalitzats i majors possibilitats d'elecció. Per aquest motiu, sol·licita als Estats membres que no considerin aquest fenomen com una amenaça a l'economia tradicional sinó que proporcionin seguretat jurídica, igualtat i proporcionalitat de condicions mitjançant un marc jurídic dinàmic, clar i, quan procedeixi, harmonitzat.⁹

Per tal de donar resposta als reptes que presenta l'economia col·laborativa i alhora donar compliment a les recomanacions del Parlament de Catalunya i de les diferents institucions de la Unió Europea, el Govern de la Generalitat de Catalunya va aprovar, el 5 d'abril de 2016, l'**Acord de Govern 44/2016, de 5 d'abril, per al desenvolupament de l'economia col·laborativa a Catalunya i de creació de la Comissió Interdepartamental de l'Economia Col·laborativa**.¹⁰ L'Acord desenvolupa aquesta missió bàsica en quatre objectius centrals: identificar i impulsar la revisió de la normativa sectorial en tots els àmbits i, en especial, en matèria d'allotjaments turístics i de mobilitat tot proposant les modificacions oportunes per adaptar-la al nou entorn; establir els criteris que defineixen les activitats d'economia col·laborativa i, per tant,

---

⁷ En paraules de la pròpia Comissió: “[...] la Comissió està disposada a treballar amb els Estats membres i les autoritats pertinents per recolzar-los en aquest procés. Les orientacions facilitades en la present Comunicació tenen per objecte ajudar els consumidors, les empreses i les autoritats públiques a participar amb confiança en l'economia col·laborativa. També ajudaran els Estats membres a aplicar coherentment la legislació de la UE en tot el mercat únic. [...] La Comissió espera establir un diàleg amb el Parlament Europeu, el Consell i els Estats membres per a garantir el millor entorn possible per als ciutadans i les empreses en l'economia col·laborativa (traducció pròpia).

⁸ Resolució del Parlament Europeu, de 15 de juny de 2017, sobre una Agenda Europea para la economía colaborativa, 2017/2003 (INI).

⁹ La Comissió Europea i el Parlament Europeu també s'han manifestat en relació amb el fenomen de les plataformes digitals. Cal tenir en compte també aquests posicionaments, doncs la pràctica totalitat de manifestacions d'economia col·laborativa es caracteritzen per la presència de plataformes digitals. La Comissió Europea va fer pública, en data 25 de maig de 2016, la Comunicació “Las plataformas en línea y el mercado único digital. Retos y oportunidades para Europa” i el Parlament Europeu, en data 15 de juny de 2017, la “Resolució del Parlamento Europeo, sobre las plataformas en línea y el mercado único digital”.

¹⁰ Acord publicat el 7 d'abril de 2016, DOGC Núm. 7094.

quan es considera que un servei és o no és empresarial; promoure acords de col·laboració de les plataformes d'economia col·laborativa amb l'administració per a potenciar la informació i la transparència, tot vetllant pel respecte al dret a la intimitat i la protecció de les dades de caràcter personal, i promoure l'elaboració d'un codi de bones pràctiques del sector de l'economia col·laborativa a Catalunya.

A partir d'aquest Acord de Govern, es crea la **Comissió Interdepartamental de l'Economia Col·laborativa** (en endavant, la Comissió Interdepartamental), amb la finalitat d'establir, en el termini d'un any, les bases per al desenvolupament de l'economia col·laborativa.¹¹ La voluntat del Govern és preservar la legalitat en la prestació de serveis i els drets de les persones i alhora crear les condicions adequades per a la innovació amb la finalitat de dotar la societat i l'economia catalanes d'un ecosistema adaptat a les noves realitats digitals i en xarxa. Un ecosistema que també incorpori els mecanismes necessaris per al desenvolupament de les activitats del tercer sector en aquesta nova economia i adoptar, si escau, figures que així ho permetin. En aquest sentit, l'Acord remarca el fet que diversos països europeus, entre ells Regne Unit, França, Itàlia o Països Baixos, ja han començat a desenvolupar iniciatives reguladores relacionades amb l'economia col·laborativa i si Catalunya vol tenir l'oportunitat de liderar aquest nou impuls econòmic i social, cal un compromís ferm per part de totes les administracions competents.

La **Comissió Interdepartamental** ha comptat amb la participació de varis departaments: el Departament d'Empresa i Coneixement i el Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda, els quals han exercit la presidència i la secretaria de la Comissió Interdepartamental respectivament, el Departament de la Presidència, el Departament de Territori i Sostenibilitat, el Departament de Governació, Administracions Públiques i Habitatge i el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

En la seva primera reunió, la Comissió Interdepartamental va aprovar un **Pla de Treball** que marcava la missió principal i els objectius específics i proposava la creació de varis **grups de treballs** formats per càrrecs intermedis i tècnics dels departaments

---

¹¹ Prèviament, el 14 d'octubre de 2014 el Govern de la Generalitat va aprovar un Acord de Govern per tal de donar compliment a la Resolució 776/X del Parlament de Catalunya, amb l'objectiu d'establir criteris per a la regulació de l'economia col·laborativa. Tot i la feina realitzada per la Secretaria d'Empresa i Competitivitat i la Secretaria d'Infraestructures i Mobilitat, finalment no es va poder aprovar l'informe final per finalització de la legislatura.

implicats. Addicionalment, el Pla preveia la creació de dues **taules sectorials**, una en l'àmbit de turisme i habitatge i l'altra en l'àmbit de transport i mobilitat, obertes a agents econòmics i experts de l'economia tradicional i de plataformes.

Finalment, cal fer referència a la realització d'un **procés de participació ciutadana sobre el desenvolupament de l'economia col·laborativa a Catalunya** durant els mesos de vigència de la Comissió Interdepartamental. Aquest procés ha estat obert a la ciutadania i agents econòmics i socials que han pogut expressar les seves opinions, reflexions i valoracions amb l'objectiu d'orientar les conclusions i propostes de la Comissió Interdepartamental.

Així doncs, mitjançant aquest informe es dóna compliment a l'Acord de Govern de 5 d'abril així com a la majoria de recomanacions del Parlament de Catalunya i de les institucions europees, fent un pas important cap a un desenvolupament econòmic i socialment equilibrat, sostenible, innovador i just de l'economia col·laborativa i l'economia de plataformes a Catalunya.

L'estructura de l'informe és la següent. Després d'aquesta introducció, la **Secció 2** desenvolupa el Pla de Treball de la Comissió Interdepartamental, detalla les actuacions de divulgació efectuades en aquest període i exposa un resum del procés de participació ciutadana. La **Secció 3** fa una caracterització de l'economia col·laborativa a partir dels seus principals elements definidors i les propostes de classificació del concepte i exposa les seves oportunitats i riscos. La **Secció 4** detalla les anàlisis i conclusions extretes per cadascun dels Grups de Treball en el seu àmbit d'actuació i, finalment, la **Secció 5** presenta el Catàleg de Propostes identificant la seva naturalesa així com la unitat impulsora.

2. COMISSIÓ INTERDEPARTAMENTAL: DESENVOLUPAMENT I ACTUACIONS

Des de la seva creació, la Comissió Interdepartamental ha vetllat per a donar compliment a l'Acord de Govern 44/2016 mitjançant el Pla de Treball aprovat en la seva primera reunió. En aquest període, la Comissió Interdepartamental ha dut a terme diverses activitats divulgatives i de promoció per tal d'informar a la ciutadania, operadors econòmics i experts sectorials sobre la seva missió i objectius i també ha impulsat la realització d'un procés de participació ciutadana.

2.1 Pla de Treball

La Comissió Interdepartamental està formada per tretze representants amb rang de secretari/a o director/a general dels departaments participants, on la presidència l'ocupa el Departament d'Empresa i Coneixement i la secretaria el Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda. Durant el seu any de vigència, les tasques dutes a terme per la Comissió i les diferents unitats de suport s'han guiat per allò establert en el Pla de Treball, aprovat en la primera reunió de la Comissió Interdepartamental de 22 de juny,¹² amb objectius específics, organització, recursos i funcions, pla d'acció i calendari.

Per tal de desenvolupar els objectius específics, es creen **sis grups de treball**, formats per personal intern de l'administració, cadascun d'ells amb unes línies de treball específiques i coordinats a través de la Comissió Tècnica, creada per a garantir l'operativitat dels grups i la presa de decisions a nivell intermedi.

D'altra banda, es creen **dues taules sectorials** (Taula Sectorial de Turisme i Habitatge i Taula Sectorial de Transport i Mobilitat) externes al personal de l'Administració amb la finalitat de participar en les tasques de la Comissió Interdepartamental.¹³ Aquests òrgans de participació han estat integrats per 24 i 30 membres respectivament, entre els quals es troben experts i representants del sector tradicional i de l'economia de plataformes així com representants d'associacions i

---

¹² La Comissió Interdepartamental s'ha reunit en Ple en sis ocasions: el 22 de juny de 2016, el 27 de juliol de 2016, el 6 d'octubre del 2016, el 15 de novembre de 2016, el 19 de gener del 2017 i el 18 de maig de 2017.

¹³ La creació de les Taules Sectorials estaven previstes a l'Acord de Govern 44/2016. El propi Acord identifica el sector dels allotjaments turístics i del transport i mobilitat com els més rellevants donat l'impacte de les plataformes digitals i el fenomen de l'economia col·laborativa en ambdós casos.

comunitats d'usuaris.¹⁴

Els quatre objectius generals determinats en l'Acord de Govern per a donar compliment a la missió principal de la Comissió - el desenvolupament de l'economia col·laborativa a Catalunya-, es tradueixen en sis sub-objectius de caràcter executiu (veure **II-lustració 3**) encarregats cadascun d'ells als grups de treball creats a aquests efectes.

II-lustració 3. Objectius i sub-objectius del Pla de Treball

Objectiu 1	Objectiu 2	Objectiu 3	Objectiu 4	Objectiu 5	Objectiu 6
Caracterització economia col·laborativa	Revisió normativa sectorial	Revisió normativa transversal	Codi bones pràctiques	Acord de col·laboració amb les plataformes	Informe final
	Allotj. turístics	Fiscal			
	Transport i mobilitat	Laboral			

Font: Elaboració pròpia.

Els objectius 1 i 6, de naturalesa més transversal, han estat entomats per la Comissió Tècnica. Els sis grups de treball creats en el sí de la Comissió Interdepartamental s'han responsabilitzat dels objectius 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 4 i 5, essent els coordinadors dels diferents grups de treball els responsables de les direccions o unitats sectorials competents en la matèria.¹⁵ Aquests objectius específics s'han dividit en tasques concretes i englobat en un pla d'acció, que ha permès avançar de forma operativa durant la vigència de la Comissió fins arribar a les conclusions i propostes d'actuació exposades en les Seccions 4 i 5.

2.2 Actuacions

Durant els mesos de vigència de la Comissió Interdepartamental, són nombroses les activitats de divulgació i promoció dutes a terme pels grups de treball i representants de la Comissió per a donar a conèixer la missió i objectius que marca l'Acord de

¹⁴ Les Taules Sectorials es varen reunir amb la Comissió Interdepartamental el mes de novembre de 2016. La plataforma e-Catalunya, eina digital de la Generalitat, ha permès a tots els membres de les Taules estar en permanent contacte i poder compartir documentació d'interès així com opinions i valoracions a través del Fòrum.

¹⁵ Els grups de treball han estat liderats per: el grup de treball d'allotjament turístics per la Direcció General de Turisme; el grup de treball de transport i mobilitat per la Direcció General de Transports i Mobilitat, el grup de treball de fiscalitat per la Direcció General de Tributs i Joc; el grup de treball de relacions laborals per la Direcció General de Relacions Laborals i Qualitat en el Treball; el grup de treball del Codi de Bones Pràctiques per l'Agència Catalana del Consum; i el grup de treball d'acords de col·laboració amb plataformes pel Consorci Administració Oberta de Catalunya.

Govern i alhora fer participis als diferents experts i operadors sectorials d'aquesta tasca.

Els òrgans de participació constituïts en forma de Taules Sectorials - Taula Sectorial de Turisme i Habitatge i Taula Sectorial de Transport i Mobilitat- es varen reunir el 16 de novembre i el 18 de novembre de 2016 respectivament¹⁶. Aquestes **dues sessions amb les taules sectorials** varen ser un punt de trobada per què els representants de la Comissió Interdepartamental exposessin els seus objectius i, paral·lelament, els membres de les taules manifestessin les seves observacions en relació amb aquest nou fenomen i sobre l'enfocament que li donava el Govern. Malgrat discrepàncies en alguns aspectes, també varen sorgir punts d'acord com la necessitat d'encabir les activitats d'economia col·laborativa dins del marc jurídic, equilibrar el terreny de joc per a tots els actors, posar l'accent en el ciutadà agent productor i tenir en compte la dimensió local de l'economia col·laborativa.

El grup de treball de Relacions Laborals va

considerar oportú conèixer l'opinió d'experts en dret laboral sobre les noves formes de treball sorgides a l'entorn de les plataformes digitals. Amb aquest objectiu, el 9 de febrer de 2017 va celebrar-se la jornada "**Treball i Economia Col·laborativa**" (veure **II. Il·lustració 4**)¹⁷, que va comptar amb la presència de ponents de primer nivell¹⁸ i una assistència superior al centenar de persones. La jornada es va centrar en l'encaix de la normativa vigent en matèria laboral en l'economia de plataformes o economia dels treballs ocasionals (*gig economy*, en paraules del Comitè Europeu de les Regions).

II. Il·lustració 4. Jornada "Treball i Economia Col·laborativa"

Font: Elaboració pròpia

En aquest sentit, el debat va girar entorn de la necessitat d'una modificació de la

¹⁶ Es preveu fer una nova reunió amb les Taules Sectorials per presentar les conclusions i propostes de cada àmbit d'actuació.

¹⁷ http://treball.gencat.cat/ca/ambits/relacions_laborals/ci/jornada_treball_economia_collaborativa/

¹⁸ Josep Ginesta i Vicente, secretari general del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, Enric Vinaixa i Bonet, director general de Relacions Laborals i Qualitat en el Treball, Àngels Cuadrada Basquens, sub-directora general de Relacions Laborals, Genís Roca, president de RocaSalvatella, Missi Borràs Cabacés, sòcia del Departament de Dret Laboral de Garrigues, Miguel Ferrer, Public Affairs director, Tech + Digital Polices de Kreab, Adrián Todoli, professor de Dret del Treball i de la Seguretat Social UIB.

normativa laboral per tal d'aportar major seguretat jurídica a tots els actors i garantir els drets dels treballadors.

D'altra banda, també cal destacar la participació dels principals representats de la Comissió Interdepartamental a una gran varietat d'**actes i esdeveniments** de diversa índole en els quals s'ha tractat i debatut l'impacte i rellevància creixent d'aquest nou fenomen com, per exemple, el Congrés de Govern Digital celebrat el gener de 2017¹⁹, el OuiShare Fest Barcelona,²⁰ l'Esmorzar Networking del 22 de març de 2017 sobre economia col·laborativa i el monogràfic sobre economia col·laborativa del CTECNO²¹, la Taula Rodona sobre altres economies celebrada el 15 de febrer de 2017 organitzat per l'Associació d'Estudiants Deba-t i post-crash a la Universitat Pompeu Fabra²², les jornades celebrades per Procomuns sobre Polítiques Públiques i Regulació de l'Economia Col·laborativa a Catalunya els dies 27 i 28 de juny de 2017²³ o l'acte del Parlament Europeu a Barcelona de presentació de la Resolució amb el títol "L'Economia Col·laborativa a la UE: Reptes i Oportunitats".²⁴

Finalment, cal fer menció a les peticions del Parlament de Catalunya per a conèixer els avenços i, especialment, els resultats i conclusions de la Comissió Interdepartamental. Particularment rellevant va ser la compareixença, el mes de maig de 2017, a la Comissió d'Economia i Hisenda del Parlament de Catalunya del Secretari d'Economia, Pere Aragonès, per a donar compliment a la Resolució 577/XI,²⁵ i explicar les principals línies de conclusions de la Comissió així com els resultats del Procés Participatiu de l'Economia Col·laborativa. D'acord amb el punt 4.10 de l'Acord de Govern 44/2016, el Govern de la Generalitat, un cop hagi aprovat el present informe, el presentarà en seu parlamentària per a la seva valoració.

---

¹⁹ <http://governdigital.cat/2017/ca>

²⁰ <http://ouishare.net/es/events/ouishare-fest-barcelona-2016>

²¹ <http://www.ctecno.cat/nou-esmorzar-networking-economia-col%C2%B7laborativa-els-reptes-de-lintercanvi/>,
(<http://www.ctecno.cat/guardat-la-data-el-ctecno-presenta-el-13-de-juliol-el-barometre-2017/>)

²² <http://www.deba-t.org/portfolio-items/altres-economies-les-institucions/>

²³ <http://procomuns.net/ca/>

²⁴ <http://www.europarl.europa.eu/barcelona/ca/oficina-a-barcelona/premsa-economia-col%C2%B7laborativa>

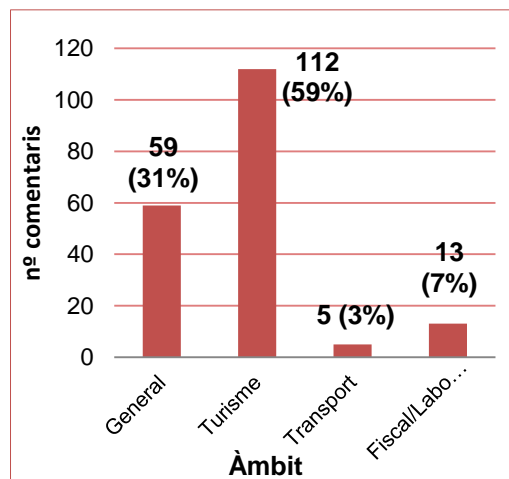
²⁵ Resolució 577/XI del Parlament de Catalunya, sobre els treballs relacionats amb l'economia col·laborativa del Govern de la Generalitat.

2.3 Procés de participació ciutadana

La Comissió Interdepartamental va aprovar, en la seva reunió de 15 de novembre de 2016, la realització d'un **procés de participació ciutadana** mitjançant el Portal Participa Gencat,²⁶ instrument creat per a promoure la transparència, l'accés a la informació pública i el bon govern a l'empara de la *Llei 19/2014, del 29 de desembre*. **La ciutadania és la veritable protagonista** d'aquest nou paradigma, motiu pel qual la Comissió Interdepartamental va considerar oportú sotmetre un conjunt de propostes a consideració de l'opinió pública i així aconseguir major implicació i participació de la societat en el disseny i avaluació de les polítiques públiques sobre la matèria.

El procés participatiu es va dividir en dos eixos de debat²⁷ i va estar obert al públic a través del Portal Participa de la Generalitat de Catalunya des del 14 de febrer fins al 30 d'abril de 2017 (77 dies). Durant aquest període, el **nombre de comentaris realitzats va ser de 189**, 11 dels quals corresponen a associacions o comunitats d'usuaris.²⁸ Tal i com es pot observar a la **II-lustració 5**, és destacable el fet que moltes de les opinions i punts de vista registrats en el portal Participa estan relacionats amb l'àmbit del turisme i, més concretament, amb el fenomen de les llars compartides (112 comentaris en total). En alguns casos, aquests comentaris també varen ser enviats per altres vies de comunicació, en concret per correu electrònic, a diversos alts càrrecs del Govern de la Generalitat de Catalunya fruit de la publicitat que va fer una plataforma d'allotjament turístic que opera a Catalunya.²⁹

**II-lustració 5. Procés de participació.
Distribució de les aportacions**

Font: Elaboració pròpia

Per tal de valorar les aportacions realitzades, la Comissió Interdepartamental va

²⁶ <http://participa.gencat.cat/>

²⁷ Eix 1. Caracterització de l'economia col·laborativa i Eix 2. Desenvolupament de l'economia col·laborativa: el nou rol del ciutadà agent productor.

²⁸ Una part important de les aportacions provenen d'usuaris que participen de forma activa en l'anomenada economia col·laborativa. D'altra banda, les associacions o comunitats que han contribuït representen comunitats d'usuaris participants de les activitats d'economia col·laborativa o bé sectors de caire tradicional afectats en major o menor mesura per aquestes noves realitats.

²⁹ "Campanya d'Airbnb perquè els usuaris pressionin les autoritats", ARA, 10 de març de 2017: http://www.ara.cat/economia/Airbnb-als-escriquin-activitat-Catalunya_0_1756624429.html.

elaborar un **Informe de Resultats del Procés Participatiu de l'Economia Col·laborativa**, disponible en línia en el web del Portal Participa. Una vegada el Govern aprovi el present informe, s'elaborarà l'**Informe de Retorn a la Ciutadania** per argumentar quins comentaris s'han tingut en compte i quins no i el seu per què.

Finalment, el mes de juny de 2017, el **Centre d'Estudis d'Opinió de la Generalitat de Catalunya** va realitzar una enquesta personal domiciliària (Òmnibus) a una mostra de 1.200 persones de 18 i més anys residents a Catalunya mitjançant la qual es preguntava, entre altres temes, sobre els avantatges i inconvenients de l'economia col·laborativa. Els avantatges eren: disposar d'una oferta més àmplia i diferent, disposar dels mateixos productes i serveis a preus més baixos, possibilitat d'obtenir ingressos complementaris oferint béns i/o serveis infrutilitzats i optar per models de consum sostenibles basats més en l'ús que en la propietat. Els inconvenients eren: precarització laboral, inseguretat del consumidor, competència deslleial i desregulació i manca de supervisió pública.

Els resultats mostren que el principal avantatge és disposar dels mateixos productes i serveis a preus més baixos (20,7%) seguit de disposar d'una oferta de més àmplia i diferent (16,8%). No obstant això, destaca que un 36,3% de la població no està familiaritzada amb el concepte (no ho sap). Quant als inconvenients, el principal és la inseguretat pel consumidor (19,1%), seguit de la competència deslleial (16,8%). La precarització laboral i la desregulació i manca de supervisió pública se situen en el tercer i quart lloc respectivament amb un 12,9% i un 12,8%.

3. CARACTERITZACIÓ DE L'ECONOMIA COL-LABORATIVA

Viatjar en el cotxe d'un desconegut, abans es deia autostop, ara *carsharing*; allotjar un conegut que ha vingut a passar uns dies en una habitació de casa nostra, ara es diu *homesharing*, ajudar econòmicament en el projecte d'un altre, abans era donar un cop de mà a un amic, ara es diu *crowdfunding*; els *bancs de temps* faciliten l'intercanvi solidari entre membres d'una comunitat.

Aquestes activitats no són noves, de fet, han existit sempre en cercles propers i de confiança; la novetat és el context en el qual es duen a terme: internet, un model obert i interconnectat.

3.1 Principis generals

Seguint la recomanació del Parlament de Catalunya, el primer objectiu que es va marcar la Comissió Interdepartamental en el seu **Pla de Treball** va ser “*fixar uns principis generals que permetin definir les activitats que s'inclouen en el marc de l'economia col·laborativa*” per tal de consensuar un entorn comú de treball com a base per a construir les conclusions i elaborar les propostes d'actuació.

El concepte d'economia col·laborativa engloba totes aquelles noves realitats empresarials i socials relacionades amb el profund canvi de paradigma que s'està produint en els últims anys degut a la irrupció de plataformes tecnològiques que creen espais digitals on els ciutadans poden intercanviar els seus recursos (ja siguin béns, serveis, temps, coneixements, habilitats) i alhora generar formes més eficients de connectar, crear i compartir valor.

La novetat, però, no resideix tant en la tipologia d'activitats o la seva naturalesa, la majoria de les quals s'han realitzat des de sempre en cercles propers i de confiança, sinó en l'entorn en el qual es produeixen: internet i les plataformes digitals. En paraules del **Comitè Econòmic i Social Europeu** (2016):³⁰

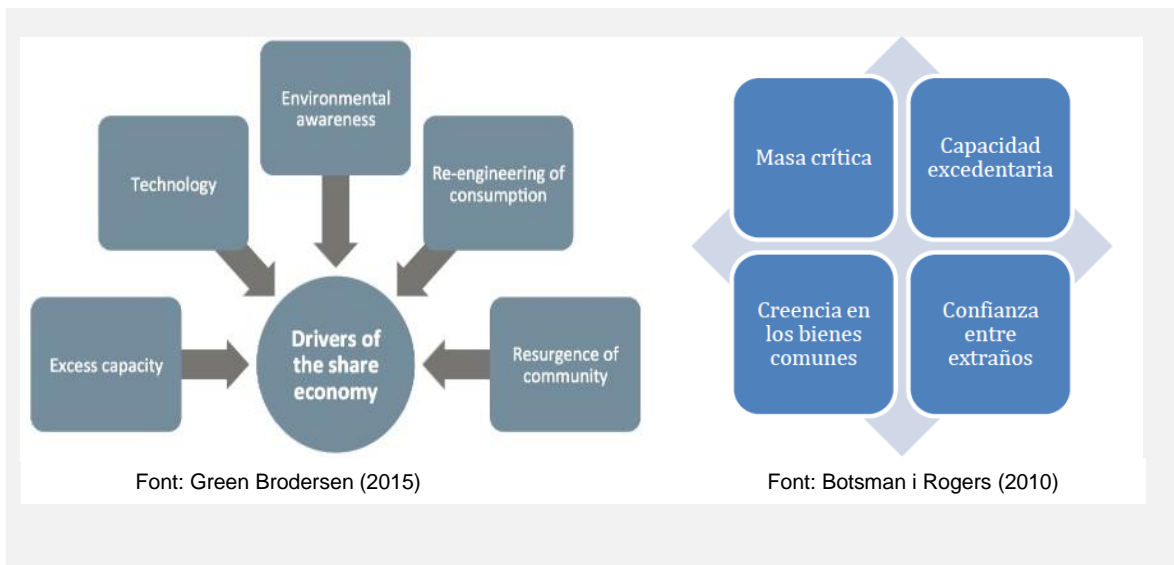
“Es evidente que determinadas formas de la economía colaborativa son tan antiguas como la humanidad y hunden sus raíces históricas en la «economía del trueque» de las sociedades primitivas, que fue paulatinamente destronada por la introducción de la moneda, que confiere a quien la posee la facultad de comprar y, por tanto, de tener”

³⁰ Dictamen del Comitè Econòmic i Social Europeu, “La economía colaborativa y la autorregulación”, 26 de maig de 2016.

Aquest context propicia un model obert i interconnectat que comporta desintermediació dels operadors tradicionals i apodera³¹ el ciutadà atorgant-li un nou rol, transformació que és fruit de l'extensió de la tecnologia basada en compartir excedents i on la reputació personal es converteix en un aspecte determinant.

Varis experts han realitzat revisions i anàlisis sistematitzades sobre els fonaments i els principis generals que impulsen l'economia col·laborativa amb l'objectiu de definir un marc conceptual que reuneixi els trets característics d'aquesta tendència emergent i permeti així discernir quines activitats es poden incloure en aquest nou concepte. Pel sorgiment de l'economia col·laborativa han confluït diversos factors d'àmbit econòmic, social i tecnològic³² que han creat un entorn apropiat per a la irrupció i ràpid creixement d'aquest tipus d'iniciatives: tal i com mostra la **II. Il·lustració 6**, *Green Brodersen* (2015) proposa un model amb cinc motors i *Botsman i Rogers* (2010) identifica quatre principis fonamentals, entre ells, la capacitat excedentària, el ressorgiment de la comunitat i la creença en els béns comuns, la consciència mediambiental i la confiança entre estranys.³³

II-Il·lustració 6. Motors de l'economia col·laborativa

³¹ En aquest informe, el terme "apoderar" ha de ser entès com "atorgar poders a algú" segons el Diccionari de la Llengua Catalana de l'Institut d'Estudis Catalans (segona edició).

³² Factors socials: major densitat de població, sostenibilitat, desig de comunitat, altruisme. Factors econòmics: monetitzar excedent, disminució renda, major flexibilitat econòmica, noves iniciatives empresarials, nous interessos i propietats creuades. Factors tecnològics: xarxes socials i societat en xarxa, dispositius mòbils i plataformes tecnològiques, sistemes de pagament.

³³ "Informe sobre Economía Colaborativa", Grupo de Políticas Públicas y Regulación del Colegio Oficial Ingenieros de Telecomunicación i Asociación Española Ingenieros de Telecomunicación (2016).

Així doncs, es tracta clarament d'un fenomen polièdric amb molts vèrtexs i arestes; és precisament aquesta multidimensionalitat la que dificulta trobar una definició simple i única, que ha estat àmpliament debatuda per experts i institucions. Ara bé, tot i que no existeix encara una definició internacionalment acceptada, sí que s'ha assolit un ampli consens en relació amb els termes que la defineixen, i que sovint es relacionen amb els pilars que mostra la **II. Il·lustració 7** i que va formular Albert Cañigueral (2014).

II. Il·lustració 7. Hiperconsum versus economia col·laborativa

Font: Albert Cañigueral (2014), "Vivir mejor con menos. Descubre las ventajas de la nueva economía colaborativa".

Sembla doncs que l'economia col·laborativa és un concepte paraigua que engloba molts noms que descriuen a l'hora un conjunt d'agents i models socials i de negoci que tenen en comú la utilització de les tecnologies digitals, amb la finalitat que l'oferta i la demanda convergeixin prescindint dels intermediaris tradicionals: *consum col·laboratiu*, *economia del compartir*, *economia entre iguals*, *economia de l'accés* o *economia sota demanda*. A mesura que aquest nou fenomen disruptiu evoluciona, es produeixen fragmentacions o classificacions del concepte des d'aproximacions lineals en les quals únicament es consideren "economia col·laborativa en sentit més estricte" aquells models entre particulars (*peer to peer*) a posicions més polièdriques que insereixen dins aquesta terminologia les anomenades economies d'accés o economia sota demanda (Sharing España i Adigital, 2017).³⁴

³⁴ "Los modelos colaborativos y bajo demanda en plataformas digitales", Sharing España i Adigital (març 2017).

En un intent de simplificar i aglutinar aquestes realitats sota un mateix nom, la **Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (CNMC)**,³⁵ en el seu informe de 2016, defineix economia col·laborativa com *“un conjunto heterogéneo y rápidamente cambiante de modos de producción y consumo por el que los agentes comparten, de forma innovadora, activos, bienes o servicios infrautilizados, a cambio o no de un valor monetario, valiéndose para ello de plataformas sociales digitales y, en particular, de internet.”*

La **Comissió Europea**, en la seva Comunicació sobre la matèria publicada el juny de 2016, estableix una conceptualització del fenomen i a l'hora especifica els agents que hi participen:³⁶

“A los efectos de la presente Comunicación, el término «economía colaborativa» se refiere a modelos de negocio en los que se facilitan actividades mediante plataformas colaborativas que crean un mercado abierto para el uso temporal de mercancías o servicios ofrecidos a menudo por particulares”

“La economía colaborativa implica a tres categorías de agentes i) prestadores de servicios que comparten activos, recursos, tiempo y/o competencias —pueden ser particulares que ofrecen servicios de manera ocasional («pares») o prestadores de servicios que actúen a título profesional («prestadores de servicios profesionales»); ii) usuarios de dichos servicios; y iii) intermediarios que —a través de una plataforma en línea— conectan a los prestadores con los usuarios y facilitan las transacciones entre ellos («plataformas colaborativas»). Por lo general, las transacciones de la economía colaborativa no implican un cambio de propiedad y pueden realizarse con o sin ánimo de lucro”.

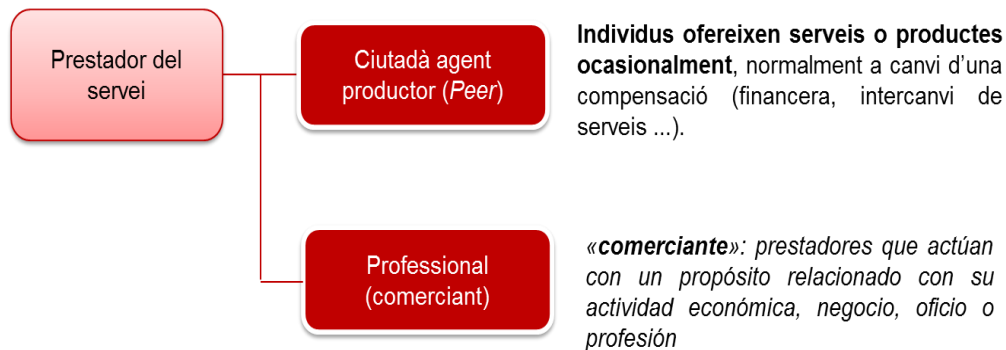
Els prestadors de serveis que comparteixen recursos, temps, béns, habilitats o coneixements, quan ho fan de manera ocasional i no professionalitzada, són coneguts com a *peers* o **ciutadans agents productors** a diferència dels prestadors de serveis que actuen a títol professional (veure **II.lustració 8**).

---

³⁵ “Conclusiones preliminares sobre los Nuevos modelos de prestación de Servicios y la economía colaborativa”, Resultados Preliminares. Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, març de 2016.

³⁶ “Una Agenda Europea per a l'Economia Col·laborativa”, Comunicació de la Comissió Europea de 2 de juny de 2016.

II-Il·lustració 8. Classificació del Prestador del Servei segons la Comissió Europea

Font. Elaboració pròpia a partir de la Comunicació de la Comissió Europea "Una Agenda Europea para la Economía Colaborativa"

Les **plataformes digitals**, protagonistes d'aquest fenomen que utilitzen eines tecnològiques en qualitat de connectors entre oferta i demanda, presenten les característiques següents:

- **Naturalesa:** comunitat d'usuaris o empresa tradicional, amb o sense ànim de lucre, combinació d'oferta de particulars i professionals.
- **Model basat en la confiança:** mecanismes per verificar la identitat, gestionar un pagament segur, de valoració i reputació dels seus usuaris.
- **Responsabilitat de les plataformes:** distinció entre les que intervenen en la prestació del servei subjacent amb responsabilitats sectorials i les que tenen un mer rol d'intermediari.

Les diferents institucions de la Unió Europea han manifestat el seu suport al desenvolupament de l'economia col·laborativa no només per les seves implicacions econòmiques sinó també per allò que representa en l'esfera social i mediambiental. Segons el dictamen del **Comitè Econòmic i Social Europeu** (2016):

“Se pone de manifiesto también la creciente importancia económica de las manifestaciones de la economía colaborativa, que alcanzan ya un significativo volumen de negocios en Europa y el resto del mundo, y se destaca su dimensión social y ambiental, que contribuye a estrechar los lazos de solidaridad entre los ciudadanos, revitalizar la economía local, crear empleo, racionalizar el consumo de las familias mediante el uso compartido de determinados bienes, disminuir la huella energética y favorecer un consumo más responsable y sostenible.”³⁷

³⁷ Dictamen del Comitè Econòmic i Social Europeu, "La economía colaborativa y la autorregulación", 26 de maig de 2016.

Recentment, el **Parlament Europeu (2017)**³⁸ també s'ha manifestat en la mateixa línia:

“Destaca la necesidad de considerar la economía colaborativa no solo como un conjunto de modelos empresariales nuevos que ofrecen bienes y servicios, sino también como una nueva forma de integración entre la economía y la sociedad en cuyo ámbito los servicios ofrecidos se basan en relaciones muy diversas entre sí que integran las relaciones económicas en el entramado social y crean nuevos modelos comunitarios y de empresas”.

Així doncs, també cal incloure, sota el paraigües de l'economia col·laborativa i la revolució digital, aquelles iniciatives que, des d'un punt de vista multisectorial, creen nous models per a la provisió de béns i serveis destinats a cobrir les necessitats de la població, basats en comunitats que col·laboren pel benefici mutu i col·lectiu, sota principis de participació i govern conjunt que resulten en recursos i serveis de propietat col·lectiva i/o d'accés públic. Aquest model s'emmarca en **l'economia cooperativa, social i solidària** i promulga criteris emancipadors de governança, apoderament, equitat i impacte social positiu basats en una tecnologia lliure i transparent i el coneixement obert.³⁹

Després de fer aquesta revisió exhaustiva dels principals elements caracteritzadors de l'economia col·laborativa i tenint en compte el seu caràcter polièdric, es fa evident la necessitat de categoritzar el fenomen tal i com proposa, de forma molt encertada, el **Comitè Europeu de les Regions (2016)** amb la proposta de dues grans categories (economia col·laborativa en sentit estricte o *sharing economy* i economia de posada en comú o *pooling economy*) i quatre modalitats diferenciades, dues en cada categoria (veure **II. Il·lustració 9**).

---

³⁸ Resolució del Parlament Europeu, de 15 de juny de 2017, sobre una “Agenda Europea para la Economía Colaborativa”.

³⁹ “Declaració procomuns i propostes de polítiques per l'economia col·laborativa procomú a Barcelona”, maig 2016.

II-Il·lustració 9. Modalitats de l'economia col·laborativa

Economia col·laborativa en sentit estricte (*sharing economy*)

Economia d'accés (*access economy*) Aquelles iniciatives el model de negoci de les quals implica la comercialització de l'accés a béns i serveis, no la seva propietat o tinença. Es tracta d'un lloguer temporal en comptes d'una venda definitiva.

Economia dels treballs ocasionals (*gig economy*) Iniciatives basades en treballs esporàdics la transacció dels quals es fa a través del mercat digital.

Economia de posada en comú (*pooling economy*)

Economia entre iguals (*collaborative economy*) Iniciatives que fomenten un enfocament entre iguals, impliquen els usuaris en el disseny del procés de producció o converteixen els clients en una comunitat.

Economia de posada en comú dels béns d'utilitat pública (*commoning economy*) Aquelles iniciatives de propietat o gestió col·lectiva.

Font: elaboració i traducció pròpia a partir de la classificació del Comitè Europeu de les Regions.

Tal i com diu la CNMC en el seu informe de 2016, "*bajo el termino economía colaborativa se engloban en ocasiones conceptos tales como economía bajo demanda, economía circular y consumo colaborativo que a pesar de que puedan presentar matizaciones entre sí, se emplean habitualmente como términos sustitutivos*". En aquesta mateixa línia, Sharing España i Adigital, en el seu informe de 2017, assumeixen que la complexitat del fenomen fa necessària la seva categorització: economia col·laborativa, economia sota demanda i economia d'accés (p.ex. *carsharing* o *coworking*) segons si les relacions s'estableixen o no entre iguals i si la plataforma realitza o no l'activitat subjacent.

La definició de l'**economia de posada en comú (*pooling economy*)** que defineix el **Comitè Europeu de les Regions** coincideix, en terme generals, amb el concepte d'**economia col·laborativa procomú**⁴⁰ que fomenta el Grup Procomuns i que

⁴⁰ Model inspirat en les teories d'Elinor Ostrom, premi Nobel d'Economia l'any 2009 i autora de l'obra *Governing the Commons: The Evolution of Institutions for Collective Action*, Cambridge University Press, 1990.

comparteix, en certa mesura, l'Ajuntament de Barcelona. Els Procomuns van fer una aportació durant el procés de participació ciutadana en el qual van adjuntar un document que contenia els elements caracteritzadors de l'economia col·laborativa procomú i que es reproduïxen a continuació.

- **Producció col·laborativa:** procés participatiu, obert i inclusiu. Plataformes o eines digitals que impliquen algun tipus de cocreació interactiva entre persones per a la generació i el funcionament de nous serveis o productes de valor, tot permetent la contribució, l'intercanvi o la producció entre iguals, de manera lliure i voluntària (protegint la privacitat o, fins i tot, l'anonimat de les persones en els millors casos).
- **Relacions “P2P” o entre iguals:** fomenten aquesta cocreació interactiva en un context de comunitat d'usuaris i usuàries, des de relacions no majoritàriament basades en factors contractuals, mercantils o jeràrquics, sinó fonamentalment en les relacions igualitàries, l'apoderament, la participació autònoma i/o descentralitzada.
- **Recursos comuns:** en un grau o altre, el procés genera col·lectivament béns que en comptes de ser d'accés restrictiu o privatiu es poden gaudir, adaptar o fins i tot replicar de forma oberta. En el cas digital, sovint amb llicències que determinen el grau d'obertura i drets per fer-ne obres derivades, així com per accedir obertament també a les dades al voltant del recurs.
- **Valor afegit sistèmic:** els resultats dels projectes d'economia col·laborativa procomú poden combinar el valor monetari o econòmic (incloent-hi fórmules de comercialització i compensació) amb el fet de suposar un impacte social positiu i, en addició als criteris anteriors, basar-se en models de governança i gestió compartida del valor (com cooperatives, associacions, fundacions, etc.). L'efecte multiplicador i col·lectiu a llarg termini ofereix múltiples solucions als reptes de la societat.

Font: “Declaració procomuns i propostes de polítiques per l'economia col·laborativa procomú a Barcelona”, maig 2016 (pàgines 7 i 8).

Es constata, doncs, l'amplitud de models de negoci i naturalesa de relacions que es poden establir dins el marc de l'anomenada economia col·laborativa. Per a facilitar la seva comprensió i el disseny de polítiques públiques en aquest àmbit, resulta més adequat reconèixer una sèrie d'elements o principis generals que descriuen el fenomen i que permeten caracteritzar-lo i alhora facilitar la identificació d'aquelles

activitats enteses com a tal. Els següents elements definidors van ser reconeguts per la Comissió Interdepartamental en la seva reunió de 27 de juliol de 2016 (**veure II.lustració 10**).

II-lustració 10. Elements definidors de l'economia col·laborativa a través de plataformes digitals

Entorn obert i interconnectat	La majoria d'activitats que es duen a terme en l'àmbit de l'economia col·laborativa no són noves; la novetat resideix en l'entorn on es produeixen: internet, un model obert i interconnectat, que permet que la xarxa de persones amb qui intercanviar béns i/o serveis assoleixi dimensions sense precedents.
Nous nivells de participació ciutadana	El consumidor passa de ser un actor passiu a realitzar les tasques pròpies d'un altre agent en el context de les transaccions tradicionals: el ciutadà apoderat comparteix contingut, idees, temps, béns, etc, dóna forma al contingut o idees d'altres, col·labora amb aportacions econòmiques passant a formar part d'un projecte, crea o proveeix continguts o béns dins d'una comunitat i té la propietat compartida d'aquest.
Intercanvi i col·laboració entre iguals	L'economia col·laborativa es construeix sobre la base de xarxes descentralitzades (tot i que també poden ser centralitzades o distribuïdes) i horitzontals d'individus que formen comunitats on els intercanvis de béns i serveis es produeixen entre iguals oposadament a l'estructura centralitzada i vertical de l'economia tradicional.
Accés enlloc de propietat	L'economia col·laborativa fomenta l'accés i l'ús temporal a determinats béns per sobre de la seva propietat, ja que els mercats que creen les plataformes digitals afavoreixen l'accessibilitat a béns que, d'altra manera, només serien accessibles a través de la seva adquisició.
Sistema basat en la confiança	Les transaccions que es donen en les plataformes digitals no es corresponen, en la majoria dels casos, amb serveis professionals. Aquest és el principal motiu pel qual el bon funcionament de les plataformes depèn de la confiança que dipositin els usuaris en la persona que els presta el bé o servei. Per a garantir la confiança, les plataformes confien en un sistema de reputació en què tots els seus participants (usuaris i proveïdors de serveis) reben puntuacions basades en la qualitat del seu servei.
Ús de recursos infrautilitzats	L'economia col·laborativa té el potencial d'utilitzar de manera més eficient els recursos disponibles, ja que permet explotar actius en forma de béns, habilitats, temps, recursos que, d'altra manera, romandrien ociosos o infrautilitzats. Ara bé, tot i que generalment és així, a les plataformes digitals també hi tenen presència béns que han sigut adquirits amb la finalitat de ser oferts per a aquest tipus d'activitats.

**Serveis proveïts de forma
ocasional o professional**

Els proveïdors de serveis a les plataformes poden realitzar la seva activitat a la plataforma de forma esporàdica i ocasional, essent en aquest cas considerats *peers* o ciutadans agents productors o, de forma recurrent i amb la seva màxima capacitat professional, considerant-se en aquest cas un servei professional. En aquest sentit, els professionals aprofiten aquestes noves vies per a fer arribar els seus productes o serveis als consumidors, sense que aquesta activitat es pugui emmarcar dins del paraigües de l'economia col·laborativa.

**Producció col·laborativa i
recursos comuns**

La producció col·laborativa entesa com aquell procés participatiu, obert i inclusiu que fomenta la cocreació interactiva en un context de comunitat d'usuaris i usuàries fonamentada en relacions igualitàries, l'apoderament, la participació autònoma i/o descentralitzada que genera recursos comuns que es poden gaudir de forma oberta amb un impacte social positiu.

Aquests elements definidors, principis generals i categories són els que s'han tingut en compte durant tot el període de treball dels membres i grups de la Comissió Interdepartamental. Segons l'enfocament de l'anàlisi efectuada en cadascun dels àmbits temàtics, apliquen millor uns elements definidors o categories que altres però, en qualsevol cas, la Comissió Interdepartamental accepta la definició més àmplia del concepte d'economia col·laborativa en la mateixa línia que fan les institucions europees i s'utilitza el terme economia de plataformes de forma coincident amb el concepte *sharing economy* (economia col·laborativa en sentit estricte segons el Comitè Europeu de les Regions) i que es diferencia de la *pooling economy* o economia de posada en comú (veure **II. Il·lustració 9**).

Així doncs, en alguns casos, es fan propostes que busquen el reconeixement de la figura del ciutadà agent productor que ofereix béns/serveis de manera ocasional mitjançant les plataformes digitals amb la intenció d'establir líndars de diferenciació amb la professionalitat; en altres es reconeix la importància d'aquest nou fenomen dins l'àmbit de l'economia social, cooperativa i solidària (*commoning economy*); en l'àmbit laboral, es parla de la *gig economy* o economia dels treballs esporàdics i el **Codi de Bones Pràctiques per a les Plataformes Digitals** busca entorns segurs i de confiança per als usuaris i consumidors.

3.2 Oportunitats i riscos

El Parlament Europeu, en la seva Resolució de juny 2017, admet, tal i com feia la

Comissió Europea en la seva Comunicació de juny de 2016, que l'economia col·laborativa, si es desenvolupa de forma responsable, ofereix oportunitats als ciutadans i consumidors així com a emprenedors i treballadors, alhora que pot implicar riscos i desafiaments. En paraules concretes (*considerants 5 i 6*):

“Reconoce que la economía colaborativa crea nuevas e interesantes oportunidades empresariales, crecimiento y empleo y desempeña a menudo un importante papel en el sentido de que incrementa la eficiencia del sistema económico y lo hace más sostenible en los planos social y ambiental, permitiendo una mejor asignación de los recursos y activos que, en caso contrario, se infrautilizarían y contribuyendo de este modo a la transición a una economía circular.

Reconoce, al mismo tiempo, que la economía colaborativa puede tener un impacto significativo en los modelos empresariales regulados tradicionales en muchos sectores estratégicos, como el del transporte, el alojamiento, la restauración, los servicios, la venta minorista y las finanzas; comprende los desafíos asociados a la existencia de normas jurídicas diferentes para agentes económicos similares; considera que la economía colaborativa confiere poder a los consumidores, ofrece nuevas oportunidades de empleo y puede facilitar el cumplimiento de las obligaciones fiscales, pero destaca, no obstante, la importancia de garantizar un alto nivel de protección de los consumidores, de respetar plenamente los derechos de los trabajadores y de velar por el cumplimiento de las obligaciones fiscales; reconoce que la economía colaborativa afecta tanto a los entornos urbanos como a los rurales”

La Comissió Interdepartamental, en la seva reunió de 27 de juliol de 2016, va identificar un conjunt d'oportunitats i riscos del fenomen de l'economia col·laborativa en el seu sentit més ampli distingint 4 grans àmbits: polític, econòmic, social i ambiental (veure **II.Iustració 11**).

II-lustració 11. Oportunitats i riscos

	OPORTUNITATS	RISCOS
POLÍTIC	<ul style="list-style-type: none"> • Posicionar Catalunya com a referent: una de les primeres regions europees en posicionar-se per donar cabuda a l'economia col·laborativa. • Per adaptar-se a les noves demandes de la societat, avançar cap a un model fiscal que tracti adequadament els ingressos addicionals o de subsistència. • Oportunitat de revisar la normativa vigent que, en alguns casos, ha quedat obsoleta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pes excessiu del lobbies que posen els interessos particulars per davant de l'interès general. • Risc que no canviï la regulació de forma suficient com per permetre nova entrada innovadora. • Risc d'establir un sistema amb requisits d'accés excessius, obligant al ciutadà agent productor que proveeix serveis ocasionals a registrar-se com a professional.
ECONOMIC	<ul style="list-style-type: none"> • Atracció start-up, inversions, dinamització econòmica del territori. • Traçabilitat i transparència de les operacions que passen a les plataformes. Oportunitat per a les administracions públiques d'utilitzar aquestes dades per a generar indicadors i recaptar impostos. • Cobrament d'impostos sobre aquests nous ingressos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vagues dels sectors tradicionals (taxis ...) amb possible afectació en l'economia del territori. • Possible pèrdua d'ingressos que generen a l'administració pública els sectors tradicionals. • Disrupció i desestabilització en els sectors regulats. • Monopolis de les plataformes digitals basades en el control de les dades i dels mecanismes reputacionals.
SOCIAL	<ul style="list-style-type: none"> • Preus més baixos i oferta més àmplia pels consumidors. • Ingressos complementaris i de subsistència per als ciutadans: redistribució de rendes generades en sectors d'activitat econòmica d'empreses i professionals a particulars/agents productors. • Gràcies al sistema de puntuació i de reputació online, es fomenta el bon comportament dels usuaris i ciutadans agents productors. • Foment de la competència entre plataformes per tal d'oferir les millors condicions (garanties de seguretat, preu per servei, flexibilitat,...) als proveïdors de serveis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Turisme: particulars prefereixen posar el seu pis en lloguer temporal que en lloguer permanent per incrementar els seus ingressos. Riscos: <ul style="list-style-type: none"> • manca de pisos en lloguer pels ciutadans en el centre de la ciutat • els barris turístics de la ciutat es buiden dels seus habitants • afectacions a la tranquil·litat del veïnat • Els ciutadans agents productors no tenen els mateixos drets i condicions laborals que els treballadors, fet que pot generar una precarització laboral.
MEDIAMBIENTAL	<ul style="list-style-type: none"> • Utilització recursos infra-utilitzats: economia circular, estalvi matèries primeres, limitació del número de cotxes en circulació i, per tant, de les emissions de CO2. • Canvi d'hàbits de mobilitat amb la reducció de l'ús del vehicle privat, més vehicles compartits i més eficients (major sostenibilitat). 	<ul style="list-style-type: none"> • Pèrdua de l'oportunitat de generar mobilitat sostenible, turisme sostenible, etc...

4. EIXOS D'ACTUACIÓ

Tal i com s'ha exposat a la **Secció 2**, les tasques d'avaluació i anàlisi de la Comissió Interdepartamental han estat desenvolupades pels diferents grups de treball per tal de donar resposta als objectius plantejats en el Pla de Treball. En aquesta **secció**, es presenten les principals conclusions extretes en cadascun dels àmbits d'actuació a partir de la revisió de la bibliografia, la revisió de la normativa sectorial o transversal, la comparativa internacional i les recomanacions de les institucions catalanes i europees. En qualsevol cas, la **secció d'Annexes** conté els informes de conclusions de cadascun dels grups de treball, els quals contenen informació més detallada, desenvolupada i completa. Finalment, la **Secció 5** presenta el **Catàleg de Propostes** concretes per a cadascun d'aquests eixos d'actuació.

4.1 Eix 1. Contextualització general

Des d'un punt de vista generalista i inclusiu, la Comissió Interdepartamental entén que aquest nou fenomen, cada cop més estès i amb major pes sobre l'economia catalana, ha de desenvolupar-se de forma sostenible i amb les garanties necessàries. La mateixa Comissió Europea⁴¹ reconeix els avantatges que representa sobre el conjunt de la societat aquest nou fenomen:

“El éxito de las plataformas colaborativas es a veces difícil para los actuales operadores y prácticas del mercado, pero al permitir a los ciudadanos ofrecer servicios fomentan también nuevas oportunidades de empleo, modalidades de trabajo flexibles y nuevas fuentes de ingresos. Para los consumidores, la economía colaborativa puede aportar ventajas mediante nuevos servicios, la ampliación de la oferta y precios más bajos. Puede también promover un mayor reparto de los activos y un uso más eficaz de los recursos, que pueden contribuir a la agenda de sostenibilidad de la UE y a la transición a la economía circular”.

En aquest sentit integrador, és voluntat de la Comissió Interdepartamental posar en valor i desenvolupar l'economia col·laborativa i de plataformes no només per a posicionar Catalunya com a referent a nivell europeu sinó també per **aprofitar les diferents iniciatives d'economia col·laborativa**, independentment de la seva denominació o categorització, i les sinèrgies creades entre elles per a potenciar un teixit econòmic modern amb capacitat d'adaptació a les innovacions tecnològiques i

---

⁴¹ Comunicació de la Comissió Europea “Una Agenda Europea para la Economía Colaborativa”, 2 de juny de 2016.

organitzatives.⁴²

Per dur a terme aquesta tasca, és fonamental estudiar i ser conscients de la base o punt de partida. En aquest sentit, s'ha dut a terme una **revisió de la normativa vigent**, especialment en els àmbits sectorials de turisme i habitatge, transport i mobilitat i en els àmbits transversals de fiscal i laboral, per observar si aquesta contempla la realitat d'aquests nous models col·laboratius i digitals. En la majoria de casos, es conclou que bona part de la normativa actualment vigent no preveu aquestes noves formes de prestacions de serveis o oferiment de béns ni tampoc està preparada pels canvis disruptius associats a aquests nous fenòmens. Aquest no és un fet puntual, sinó que afecta pràcticament tots els àmbits en els quals l'economia col·laborativa i de plataformes està present, pel que es considera prioritari dur a terme una revisió normativa i, si escau, modificació, per permetre la inclusió d'aquests nous models dins del nostre sistema econòmic i social. De fet, una de les recomanacions de la Resolució del Parlament Europeu reconeix aquesta situació d'inseguretat jurídica i convida els estats membres a tractar aquest aspecte específicament.⁴³

Entenent aquesta proliferació de sistemes productius i organitzatius dins el teixit empresarial i social com quelcom positiu, també cal tenir en compte el principi de competència lleial en el mercat. En altres paraules, cal regular els àmbits sectorials de l'economia respectant els principis de bona regulació (necessitat, proporcionalitat, no discriminació, eficiència, seguretat jurídica, etc.), de manera que **tots els operadors econòmics juguin sobre el mateix terreny de joc i amb unes regles proporcionades**. Alhora, cal també tenir en compte les particularitats que presenten aquests nous models, com ara la presència d'aquell particular, usualment consumidor, que també ofereix ocasionalment béns i/o presta serveis a través de plataformes digitals. Els professionals han de disposar d'una regulació homogènia independentment dels canals d'oferta que utilitzin, però s'ha de crear **un espai per a**

---

⁴² El Parlament de Catalunya recomana, en el seu informe de conclusions de la Comissió d'Estudi de les Polítiques Públiques en Matèria d'Economia Col·laborativa: *Apostar per la indústria tecnològica associada al desenvolupament de plataformes d'economia col·laborativa, mitjançant polítiques d'innovació i transferència tecnològiques, i també per mitjà del desenvolupament empresarial i el foment de l'emprenedoria, tant pel que fa al naixement i la internacionalització d'aquestes activitats com pel que fa a llur finançament.*"

⁴³ Resolució del Parlament Europeu, de 15 de junio de 2017, sobre una Agenda Europea para la economía colaborativa, 2017/2003 (INI). 7. *Destaca la falta de claridad entre emprendedores, consumidores y autoridades por lo que respecta a la aplicación, en algunos ámbitos, de las normativas vigentes y, por lo tanto, la necesidad de abordar las «zonas grises», y manifiesta su preocupación por el riesgo de fragmentación del mercado único; es consciente de que, si no se regula debidamente, esta evolución podría dar lugar a una situación de inseguridad jurídica en cuanto a las normas aplicables y a las limitaciones en el ejercicio de los derechos individuales y la protección de los consumidores; considera necesario que la normativa se adecúe a la era digital y está profundamente preocupado por el impacto negativo de la inseguridad.*

què els particulars puguin dur a terme aquestes activitats de forma ocasional sense haver de complir els mateixos requisits que els professionals.⁴⁴ Malgrat això, no sempre és fàcil distingir quan un prestador de serveis o béns és un professional o un ciutadà agent productor. Per tractar aquesta problemàtica, la Comissió Europea proposa, a la seva Comunicació *Una Agenda para la Economía Colaborativa*, una sèrie de requisits que, malgrat no ser determinants, sí que ofereixen una orientació als reguladors per tractar aquesta diferència, que s'ha de concretar, inevitablement, cas per cas:

- **Freqüència dels serveis:** els prestadors que ofereixen els seus serveis només de manera ocasional (és a dir, de manera marginal i accessòria, i no regularment) són menys susceptibles de ser considerats “comerciants”⁴⁵. Com més gran és la freqüència amb què es presten els serveis, més clar és que el prestador pot considerar-se un comerciant, ja que això podria indicar que està actuant amb un propòsit relacionat amb la seva activitat econòmica, negoci, ofici o professió.
- **Ànim de lucre:** L'ànim de lucre pot ser un indicatiu que el prestador pot considerar-se un comerciant respecte a una determinada transacció. Els prestadors l'objectiu dels quals és intercanviar actius o competències (per exemple, en el cas dels intercanvis de cases o els bancs de temps) no reuneixen, en principi, les condicions per ser considerats comerciants. Els prestadors que només reben una compensació pels costos en una determinada transacció poden no estar buscant un benefici. En canvi, és probable que els prestadors que obtenen una remuneració superior a la compensació dels costos tinguin ànim de lucre.
- **Nivell de volum de negoci:** Com més alt és el volum de negoci generat pel prestador de serveis (procedent d'una o més plataformes digitals) més indicis hi ha que el prestador reuneixi les condicions per ser considerat un comerciant. Referent a això, és important avaluar si el nivell de volum de negoci generat pel prestador procedeix de la mateixa activitat o de diversos tipus d'activitats. En el segon supòsit, un volum de negoci més gran pot no implicar necessàriament que el prestador compleixi les condicions per ser considerat un comerciant, ja que pot no haver estat obtingut necessàriament en relació amb l'altre negoci (principal) del prestador.

---

⁴⁴ És opinió majoritària dins el Procés de Participació Ciutadana de l'Economia Col·laborativa la distinció entre la figura del professional del particular considerat prosumidor, tot i que ambdós puguin utilitzar els mateixos mitjans, és a dir, les plataformes digitals.

⁴⁵ La definició de “comerciant” segons la normativa europea és la següent: “prestadores que actúan con un propósito relacionado con su actividad económica, negocio, oficio o profesión”.

En aquest sentit, cal fer menció a l'**anàlisi comparativa internacional**⁴⁶ realitzada per tal d'identificar i analitzar les millors pràctiques dutes a terme en diferents països (especialment europeus) i la seva adaptabilitat a les característiques socioeconòmiques catalanes. Aquest exercici és bàsic per entendre aquest fenomen i com diferents administracions públiques l'estan gestionant. A banda de l'estudi sectorial d'iniciatives concretes, (com pot ser en l'àmbit d'acords públic-privats, iniciatives de mobilitat sostenible, etc) s'ha prestat especial atenció a aquelles mesures en l'àmbit de l'establiment de llinars d'exempció, precisament per distingir la figura del ciutadà agent productor del comerciant o professional.

Ara bé, no es tracta només de la distinció entre el ciutadà agent productor del professional. En general, tot el fenomen de l'economia col·laborativa, degut a la seva proliferació accelerada acompanyada del canvi disruptiu del model econòmic i social, crea una confusió i duu sovint a una malinterpretació del fenomen. Fets tan mediàtics com les vagues de taxis com a reacció de l'aparició d'aplicacions com Uber o Cabify⁴⁷ o la proliferació d'Habitatges d'Ús Turístic a la ciutat de Barcelona llogats a través de plataformes com Airbnb⁴⁸, desdibuixen el concepte d'economia col·laborativa i creen una opinió esbiaixada d'aquest nou fenomen i de les seves repercussions econòmiques, socials i mediambientals.⁴⁹ És aquest un dels principals motius pel qual la Generalitat de Catalunya ha entomat aquest repte: establir un marc estable per al desenvolupament de l'economia col·laborativa i, no menys important, fer difusió, des d'un punt de vista objectiu, de les diferents iniciatives, reptes i oportunitats que aquest nou fenomen representa.

4.2 Eix 2. Turisme i Habitatge

Els allotjaments turístics és un dels principals àmbits en el qual les activitats d'economia col·laborativa tenen una **incidència més rellevant**, tant des del punt de vista econòmic⁵⁰ com des de l'òptica social i el seu impacte sobre els nuclis urbans de

---

⁴⁶ Veure documents annexes amb el resum de les tasques d'anàlisis elaborades per cadascun dels grups de treball.

⁴⁷ Barcelona y Madrid, desertes de taxis per la vaga. La Vanguardia 30/05/2017.

⁴⁸ Barcelona carga contra Airbnb: "Ya basta de publicitar pisos turísticos ilegales". El Periódico 22/06/2017

⁴⁹ De fet, el propi Parlament Europeu opina, en la seva Resolució sobre *Una Agenda para la Economía Colaborativa: Considera que, si se desarrolla de forma responsable, la economía colaborativa brinda importantes oportunidades a los ciudadanos y a los consumidores, que se benefician de una mayor competencia, servicios personalizados, mayores posibilidades de elección y precios más bajos; subraya que, en este sector, el crecimiento está impulsado por los consumidores, lo que les permite ejercer un papel más activo;*

⁵⁰ Airbnb generó una actividad económica de 1.027 millones de euros en Barcelona el año pasado, lo que supone un crecimiento del 65% respecto a 2015. La Vanguardia 09/05/2017

les grans ciutats.⁵¹ En aquest sentit, són moltes les institucions públiques que argumenten la necessitat de regular aquesta nova realitat i són moltes també les ciutats, regions i països d'arreu del món que estan seguint aquests consells i establint un marc normatiu a l'allotjament turístic d'habitatges mitjançant les plataformes digitals.

En aquest sentit, el Parlament de Catalunya ha estat una d'aquestes institucions que ha manifestat la seva preocupació i interès en relació amb el turisme col·laboratiu, fet pel qual la regulació d'aquest sector és una de les **recomanacions específiques que realitza al Govern de la Generalitat**⁵²:

En l'àmbit dels allotjaments turístics, regular el lloguer d'habitacions en habitatge habitual com una nova modalitat d'allotjament, que inclogui l'abast de l'activitat, el lliurar a partir del qual esdevé una activitat professional i les obligacions tributàries corresponents a l'impost sobre estades en establiments turístics.

En el marc del sector turístic a Catalunya, i especialment a la ciutat de Barcelona, el Parlament també s'ha manifestat en diverses ocasions com, per exemple, a la *Moció 148/X del Parlament de Catalunya, sobre el model de turisme*⁵³ on la lletra c) manifesta la necessitat d'aplicar mesures per a evitar que la presència massiva de turistes encareixi el cost de la vida a nombroses zones de la ciutat de Barcelona i de la resta de municipis turístics, per tal d'impedir l'expulsió dels veïns i el canvi de la fisonomia dels barris. En aquest sentit, la *Moció 145/X, sobre el model turístic*⁵⁴, i concretament el punt b.4, tracta sobre l'habilitació als ajuntaments per a l'ordenació del parc d'habitatges d'ús turístic del municipi, en funció de la càrrega turística existent i de les característiques urbanístiques del conjunt del municipi i, si és el cas, dels seus barris i districtes.

Així, es constata una problemàtica entre el turisme massiu en determinats territoris i la proliferació de noves plataformes digitals que faciliten la pernoctació dels visitants a habitatges per a ús residencial. Ara bé, aquesta situació **no pot comportar una prohibició immediata** de les noves tecnologies que permeten aquest nou model turístic. Els considerants 64 i 65 de la Resolució del Parlament Europeu sobre *Una Agenda para la Economía Colaborativa* es manifesten a favor de trobar una solució òptima a aquest conflicte sense recórrer a la prohibició, doncs considera l'expansió del fenomen de les llars compartides com a positiu, especialment per aquelles zones

---

⁵¹ *Guerra abierta entre el Ayuntamiento de Barcelona y Airbnb*. ElNacional.cat 28/06/16

⁵² Recomanació informe de conclusions de la Comissió d'Estudi de les Polítiques Públiques en Matèria d'Economia Col·laborativa del Parlament

⁵³ Aprovació pel Ple del Parlament durant la Sessió 42, 16.10.2014, DSPP-P 81

⁵⁴ Aprovació pel Ple del Parlament durant la Sessió 42, 16.10.2014, DSPP-P 81

menys beneficiades pel turisme.⁵⁵ En aquesta mateixa línia, es posiciona la Comissió Europea en la seva Comunicació sobre economia col·laborativa i insta als Estats membres a evitar la prohibició d'aquest fenomen:

Las prohibiciones absolutas y las restricciones cuantitativas de una actividad constituyen normalmente una medida de último recurso. En general, solo deberían aplicarse cuando no puedan utilizarse medidas menos restrictivas para alcanzar un objetivo de interés público legítimo. Por ejemplo, prohibir el arrendamiento de apartamentos a corto plazo de modo general parece difícil de justificar porque el uso en alquiler de propiedades a corto plazo pueden limitarse a un número máximo de días al año. Esto permitiría a los ciudadanos compartir sus propiedades de manera ocasional sin retirar la propiedad del mercado de alquiler a largo plazo.

Per tal de regular l'oferta turística en el seu conjunt, cal també tenir en compte una sèrie de factors determinants:

- La concepció de l'activitat d'allotjament turístic, entesa com a oferta d'actius turístics, com un factor de creixement econòmic que afavoreixi el desenvolupament, incloent-hi la sostenibilitat ambiental.⁵⁶
- La salvaguarda de la qualitat i del valor afegit de la destinació "Catalunya", tractant de preservar-la dels impactes que puguin menystenir-la. Es posa èmfasi en la necessitat de tenir un turisme responsable.
- L'establiment d'una planificació de l'oferta turística al lloc de destinació, realitzant el tractament desigual de realitats diferents, l'impuls de l'activitat econòmica, la dinamització i reequilibri territorial, la gestió i reconversió de les destinacions. Tots aquests aspectes polièdrics configuren l'assoliment d'un model de gestió. La regulació de l'activitat turística ha de tenir una visió holística, tractant d'abastar no només els fenòmens derivats del turisme a les destinacions tradicionals sinó també d'altres àmbits igual d'importants com el turisme rural.

---

⁵⁵ Resolució del Parlament Europeu sobre *Una Agenda para la Economía Colaborativa*: 64. Destaca que en el sector del turisme las casas compartidas representan un uso excelente de recursos y espacios infrautilizados, especialmente en las zonas que no se benefician tradicionalmente del turismo;

65. Condena, en este sentido, la imposición de normas por parte de algunas autoridades públicas, que persiguen restringir la oferta de alojamientos turísticos a través de la economía colaborativa;

⁵⁶ En consonància amb els consells de l'OMT i les directrius nacionals i el Pla Estratègic de Turisme de Catalunya 2013-2016.

- La perspectiva reguladora del turisme determina una sèrie de factors a tenir en compte (destinació, serveis...), però sobretot és l'exercici d'una activitat d'allotjament que es defineix d'aquesta manera.
- De manera més específica, l'activitat d'allotjament turístic en conjunt com un bé d'interès públic, ha de considerar una sèrie de **factors a nivell territorial**, com ara la incidència sobre la convivència i la cohesió social, l'impacte sobre el medi ambient, les repercussions sobre el dret a l'habitatge o la capacitat de càrrega del territori i, d'altra banda, factors econòmics, com el nou context productiu i de prestació de serveis, la reducció i equilibri de càrregues i la igualtat en les regles del joc ("*equal level playing field*").

L'actual normativa vigent en matèria turística no preveu la **figura de les llars compartides** entesa com una nova modalitat d'allotjament turístic no professional consistent en compartir l'habitatge principal (domicili habitual i permanent), per períodes de curta durada i sense un màxim de dies/any. Malgrat no és la única novetat que ha incorporat la irrupció de les plataformes digitals dins el sector turístic, l'activitat de les llars compartides és el fenomen que comparteix més característiques amb la definició d'economia col·laborativa en sentit estricte. Així, cal aprofitar l'oportunitat que dóna el Projecte de Decret de Reglament de Turisme per incloure aquesta modalitat d'allotjament com a categoria desvinculada i separada de la tipologia d'Habitatge d'Ús Turístic (HUT),⁵⁷ doncs es tracta d'una oferta turística no professional en la qual el titular de l'habitatge conviu amb l'hoste durant la seva estança. La **II.lustració 12** descriu la normativa relacionada amb turisme i habitatge i les diferents modalitats d'oferta existent en aquest moment.

---

⁵⁷ L'article 66 del Decret 159/2012 defineix els HUTs com: 1. Tenen la consideració d'habitatges d'ús turístic aquells que són cedits pel seu propietari, directament o indirectament, a tercers, i a canvi de contraprestació econòmica, en condicions d'immediata disponibilitat i amb les característiques que estableix aquest Decret. 2. Els habitatges d'ús turístic se cedeixen sencers, i no se'n permet la cessió per estances.

II-lustració 12. Descripció de la normativa. Turisme i Habitatge

Normativa	Descripció
Llei 18/2007, de 28 de desembre, del dret a l'habitatge	<p>La Llei 18/2007 va introduir la categoria de l'habitatge d'ús turístic. Posteriorment, la Llei 9/2011 va modificar aquesta categoria per la d'habitatge amb activitats econòmiques. Els seus articles 3.l) i 19 van exigir que aquest tipus d'habitatge disposessin del títols habilitants corresponents al tipus d'activitats i van impulsar polítiques orientades a evitar la seva utilització il.legal:</p> <p>Habitatge amb activitats econòmiques: Habitatge que no és domicili habitual i permanent i que s'utilitza per a l'obtenció de rendiments d'activitats econòmiques regulades per la normativa sectorial aplicable</p>
Llei 13/2002, de 21 de juny, de Turisme de Catalunya	<p>Aquesta llei incorpora a la Secció Segona del Capítol Tercer, relatiu a les empreses turístiques d'allotjament la figura dels habitatges d'ús turístic (art. 50): aquells habitatges que són cedits pel seu propietari, directament o indirectament, a tercers, a canvi de contraprestació econòmica, per a una estada de temporada, en condicions d'immediata disponibilitat i amb les característiques establertes per reglament. Els habitatges d'ús turístic requereixen la corresponent declaració responsable de compliment dels requisits exigits per la normativa vigent.</p>
Decret 159/2012, de 20 de novembre, d'establiments d'allotjament turístic i d'habitatges d'ús turístic	<p>Els articles 66 i 67 d'aquest decret aporten les definicions, l'àmbit d'aplicació així com els requisits i serveis dels habitatges d'ús turístic. En concret:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tenen la consideració d'habitatges d'ús turístic aquells que són cedits pel seu propietari, directament o indirectament, a tercers, i a canvi de contraprestació econòmica, per a una estada de temporada, en condicions d'immediata disponibilitat i amb les característiques que estableix aquest Decret. ▪ Els habitatges d'ús turístic se cedeixen sencers, i no se'n permet la cessió per estances. ▪ Als efectes d'aquest Decret es considera estada de temporada tota ocupació de l'habitatge per un període de temps continu igual o inferior a 31 dies. ▪ Els habitatges d'ús turístic han de disposar de la cèdula d'habilitat i complir en tot moment les condicions tècniques i de qualitat exigibles als

habitatges. Els habitatges no poden ser ocupats amb més places que les indicades a la cèdula.

Llei 29/1994, de 24 de novembre, d'Arrendaments urbans (LAU), d'àmbit estatal.

A través de la Llei 4/2013, de 4 de juny, de mesures de flexibilització o foment del mercat del lloguer d'habitatges es va afegir una lletra e) a l'article 5 de la LAU que exclouia específicament del seu àmbit d'aplicació *“La cessió temporal d'ús de la totalitat d'un habitatge moblat i equipat en condicions d'ús immediat, comercialitzada o promocionada en canals d'oferta turística i realitzada amb finalitat lucrativa, quan estigui sotmesa a un règim específic, derivat de la seva normativa sectorial.”*

En aquest mateix sentit, val a dir que el **procés de participació ciutadana sobre l'economia col·laborativa** ha rebut una gran quantitat d'aportacions per part dels amfitrions (així és com es fan anomenar els particulars que practiquen aquesta activitat), és a dir, les persones que comparteixen el seu habitatge habitual. Com a opinió generalitzada, els amfitrions consideren d'especial rellevància definir el concepte de “llar compartida” en el marc normatiu de tal manera que la durada de l'estada i la compartició de l'habitatge principal siguin característiques d'aquesta definició, juntament amb uns requisits d'accés i exercici mínims. Com a beneficis d'aquesta activitat, destaquen, per exemple, el fet d'evitar la sortida de veïns dels barris més turístics i, per tant, més cars de les ciutats aportant una ajuda que els hi permet cobrir part del cost de l'habitatge; permetre la promoció del comerç de proximitat i la vida del barri (ja que el fet de compartir l'habitatge permet als turistes ser aconsellats pels seus amfitrions sobre restaurants del barri, botigues de queviures locals, etc.); oferir un turisme de qualitat per aquells visitants que busquen viure el dia a dia dels locals i conèixer la seva cultura; fomentar l'aprenentatge d'idiomes, l'intercanvi cultural i la compartició d'experiències, etc. Els amfitrions que han contribuït en el procés de participació consideren que la normativa sobre llars compartides a Catalunya hauria de ser proporcional, clara i sense buits legals, hauria evitar l'especulació amb els pisos turístics i caldria que potenciés el turisme de qualitat. D'altra banda, cal mencionar també els arguments que s'esgrimeixen en contra del fenomen de les llars compartides, com l'increment del preu dels lloguers a ciutats com Barcelona, especialment a les zones turístiques, i els casos de comportaments incívics

i de mala convivència amb el veïnat.⁵⁸

Per poder incloure la figura de la llar compartida (*homesharing*) i clarificar el millor possible el règim jurídic d'aquesta modalitat, s'han valorat també totes aquelles aportacions facilitades per la **Taula Sectorial de Turisme i Habitatge**, tant pel que fa a les observacions i comentaris de la reunió presencial, com aquells comentaris i documents facilitats a través de la plataforma e-Catalunya.

Taula Sectorial de Turisme i Habitatge -Principals valoracions:

1. Hi ha consens en què l'economia col·laborativa és un fenomen creixent que està tenint un impacte molt important i que esdevé necessari donar-li respostes per tal d'encabir-la dins el marc jurídic existent, equilibrant els aspectes geogràfics/territorials (plans urbanístics) i les polítiques públiques a l'efecte.
2. Existeix certa confusió terminològica respecte a la definició d'economia col·laborativa: l'accent es posa en l'existència o no de transacció econòmica. Per al sector tradicional quan hi ha transacció econòmica no estem davant d'economia col·laborativa i, per tant, s'han d'exigir les mateixes regles de joc optant, o bé, per l'entrada de nous models amb els mateixos drets i deures, o bé, per desregular l'activitat d'una manera més completa incloent-hi també el sector tradicional. Per altra banda, liberalitzar no és el mateix que desregular.
3. S'ha de posar l'accent en el ciutadà agent productor. No hi ha una clara voluntat de diferenciar l'habitatge d'ús turístic de la llar compartida (les llars compartides són una activitat econòmica i no productiva, no és professional i és el model més clar de turisme sostenible).
4. Es poden estudiar solucions conjuntes que ja s'estan aplicant a Londres, París i Lisboa. Una definició més acurada d'aquest fenomen pot minimitzar el seu impacte. El debat ha de copsar un tipus d'administració creativa.
5. Hi ha versemblances amb la regulació del comerç: en aquest sentit, s'ha d'analitzar especialment com impacta en negatiu ja que s'ha de tenir en compte el model territorial (el qual ha sigut producte d'un consens) i els costos que suporten les formes tradicionals d'allotjament.

---

⁵⁸ Es va fer un mailing específic per a associacions de veïns però no es varen pronunciar durant el procés de participació ciutadana.

6. L'economia col·laborativa en comparació amb els aspectes molt regulats i transparents de turisme rural suposa una economia submergida i s'hauria de posar un nivell d'igualtat sobre aquesta realitat econòmica. El turisme rural també són ciutadans productors (es fa en el seu habitatge) i compleixen totes les normes previstes a la normativa turística.
7. Tot té conseqüències cap als ajuntaments. Hi ha diferents models de territori, no tot és Barcelona. S'ha de buscar l'equilibri.

D'altra banda, s'ha analitzat també com es regula el lloguer d'habitatges per curtes estades (o les figures assimilables a aquestes categories) en determinades ciutats i territoris europeus. La finalitat és poder entendre, en un sentit ampli, com s'està actuant en altres ciutats i regions davant situacions similars (veure Annex Informe de Conclusions del Grup de Treball de Turisme).

Conclusions extretes de la comparativa internacional:

- Es tracta d'un lloguer en un habitatge habitual i permanent per una estada de temporada, la naturalesa de la qual és eminentment turística.
- En tots els casos és l'autoritat municipal qui estableix una ordenació general de l'activitat establint quotes de nombre d'immobles residencials vs activitats turístiques i la que, en definitiva, pot establir controls (controls ex-post) sobre l'activitat d'allotjament turístic.
- En molts casos, les normes que contenen regulació sobre l'activitat no són exclusivament turístiques trobant també regulacions en els codis de la construcció, en la normativa d'habitatge i en l'àmbit de l'urbanisme.
- En tots els casos, es fa una diferència entre allotjament sencer de caràcter secundari i el lloguer d'habitacions en habitatge habitual.
- En tots els casos, l'habilitació de l'activitat es fa mitjançant comunicació o declaració davant l'autoritat competent i s'estableix un límit d'inquilins i la necessitat d'acomplir requisits tècnics de seguretat i cèdula d'habitabilitat.
- En alguns casos, s'indica la necessitat d'establir un cens de l'activitat mitjançant un sistema de Registre.

Així doncs, per tal d'afrontar aquest conflicte d'interessos, la Comissió Interdepartamental ha analitzat la situació a través d'uns punts claus que han permès extreure unes propostes concretes per tal d'abordar eficientment el problema. Les **línies de treball** han analitzat les externalitats positives i negatives de l'activitat

d'allotjament; com el potencial de desenvolupament econòmic o l'encaix amb els residents; la normativa sectorial afectada, especialment la Llei de Turisme, el Projecte de Decret de Reglament de Turisme de Catalunya i la Llei d'Habitatge; la necessitat de regular, en domicili habitual i permanent, el lloguer d'habitacions a terceres persones per curtes estades a canvi de contraprestació econòmica com a modalitat "d'allotjament turístic no professional", fenomen que es coneix com a llars compartides o homesharing; valorar la possibilitat de diferenciar entre l'activitat professional i l'ofertor ocasional i donar-li un tractament diferent amb l'establiment de llindars (nombre d'inquilins, ocupacions màximes al llarg de l'any) per diferenciar l'allotjament turístic ocasional i no professional;⁵⁹ la governança pública, per tal d'analitzar el paper dels ajuntaments en l'habilitació de l'activitat. Finalment, també s'ha realitzat una anàlisi comparativa internacional per valorar com les principals ciutats del món regulen aquesta nova modalitat turística.

En aquest sentit, cal tenir també en compte el **principi de subsidiarietat**. Els municipis tenen una paper fonamental com a primer nivell administratiu en competència territorial i funcional.⁶⁰ El principal instrument legal en l'aplicació dels aspectes regulatoris del seu territori són les ordenances administratives. Aquestes ordenances han de subjectar-se, en tot cas, a l'ordenació sectorial de l'activitat que, en l'àmbit que ens ocupa, es tracta de Turisme i Habitatge. L'interès fonamental que motiven aquestes regulacions és la coexistència de l'ús residencial i l'ús turístic dels habitatges.⁶¹ Els municipis són l'administració territorial més exposada als possibles impactes positius i negatius que es puguin esdevenir en relació amb el fenomen de les llars compartides o de l'economia col·laborativa referida als allotjaments turístics.

Per tant, **la solució cal modular-la a les diferents realitats locals**, per aquest motiu

---

⁵⁹ Aquesta és una via d'actuació per part de la Comissió Europea: *A efectos de regulación de las actividades en cuestión, los particulares que ofrezcan servicios entre pares de manera ocasional a través de plataformas colaborativas no deben ser tratados automáticamente como prestadores de servicios profesionales. Establecer umbrales (posiblemente por sector) con arreglo a los cuales una actividad se consideraría una actividad no profesional entre pares puede ser una manera adecuada de avanzar.* Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu: Una Agenda Europea para la economía colaborativa

⁶⁰ Addicionalment, l'economia col·laborativa es caracteritza per tenir un component local molt rellevant. El mateix Parlament Europeu ho reconeix en la seva Resolució sobre Una Agenda Europea para la Economía Colaborativa: *Constata que un creciente número de autoridades y gobiernos locales participan ya activamente en la regulación y el desarrollo de la economía colaborativa, centrándose en las prácticas colaborativas como objeto de sus políticas y principio organizativo de nuevas formas de gobernanza colaborativa y democracia participativa; Señala que las autoridades nacionales, regionales y locales disponen de un amplio margen de maniobra para adoptar medidas específicas con objeto de abordar objetivos de interés público claramente definidos con medidas proporcionadas que se ajusten plenamente a la legislación de la Unión.*

⁶¹ Com a mostra d'aquesta pluralitat cal recordar que alguns municipis que han establert una moratòria o suspensió de llicències d'activitat d'allotjament turística: Barcelona ha aprovat el seu Pla Especial Urbanístic d'Allotjaments Turístics (PEUAT) i altres municipis també han aprovat ordenances similars com Badalona, Sant Adrià del Besòs, Lloret de Mar, Sitges, Montgat i Santa Coloma de Gramenet.

la normativa turística estableix un marc de mínims aplicable al conjunt de Catalunya, i dóna a cada municipi, per una banda, la possibilitat d'acceptar la tipologia i, per altra banda, la capacitat de modular-la, d'acord amb la seva realitat territorial i social. A més, degut a la posició concreta dels municipis com a ens administratiu, es troben en una bona disposició per poder aplicar normatives disruptives i, per tant, més flexibles i dinàmiques, que poden donar una resposta més eficient.

Així doncs, un cop analitzat el fenomen de les llars compartides com a principal element de l'economia col·laborativa en el sector turístic, dut a terme l'anàlisi del marc normatiu, compresa la importància de l'administració local, dut a terme una comparativa de regulacions a nivell internacional i entenent la regulació del sector turístic com un marc polièdric que configura l'assoliment d'un model de gestió eficient, es conclou:

1. Els múltiples agents públics i privats que concorren en l'oferta turística no professional (llar compartida o *homesharing*) han portat a un debat plural i alhora polaritzat que s'ha posat de relleu tant en les taules sectorials com en els portals de participació pública oberts. Cal dissenyar la normativa integrant les llars compartides en l'oferta turística simplificant el mínim possible les obligacions, però no renunciant a un model de governança i gestió pública per assolir els reptes del model turístic.
2. Emmarcat amb l'objectiu de revisió de la normativa, es definirà el concepte *homesharing* -llar compartida- com a desvinculat i concepte separat de la tipologia d'Habitatge d'Ús Turístic, que suposarà crear un títol específic per aquesta nova modalitat i establint les mínimes condicions d'accés i exercici de l'activitat: presentació d'una declaració responsable, inscripció al Registre de Turisme i un límit màxim de places.
3. Respecte a la diferenciació entre activitat professional i activitat privada/ocasional en termes d'equilibri i modulació per diferenciar amb el sector tradicional/empresarial, les posicions no són pacífiques. Les diferents postures abasten des de l'establiment de límits mixtes, mitjançant ingressos i limitacions temporals, per tal de diferenciar el professional de l'esporàdic, la consideració que l'activitat que es desenvolupa no té caràcter professional i, per tant, el seu titular tampoc, fins a la posició de regular l'activitat amb els

mínims requisits i restriccions.

4. Pel que fa al Registre de Turisme de Catalunya tenint en compte les diferents interpretacions que han sorgit quant a barrera d'entrada per a la prestació del servei, s'ha acordat clarificar el seu paper de caràcter no habilitant i millorar el funcionament dels instruments tècnics, tot entenent el Registre de Turisme de Catalunya com un model d'informació oberta - cens administratiu de l'activitat turística- amb l'objectiu i l'oportunitat de compartir i utilitzar les dades al servei de la ciutadania i de les administracions.
5. Una regulació eficaç per aquesta activitat implica introduir necessàriament el caràcter territorial, la localització de les llars, pensar en la diversitat de factors que concorren, garantir una visió integrada i contextualitzada de destinació (urbana, de muntanya, rural, de costa), econòmic-socials (demogràfics, urbanístics, d'habitatge); per tant, la proposta ha de contemplar una major interacció entre administracions, per aquest motiu, es fa necessari establir un marc de mínims aplicable al conjunt de Catalunya i alhora preveure que els municipis puguin, mitjançant ordenances, adaptar l'activitat a la seva realitat territorial. La visió polièdrica per a l'encaix de les llars compartides obliga a tenir en compte no tant sols el turisme, sinó també l'habitatge i l'ordenació urbanística.
6. Per últim, la sinergia entre normes jurídiques i la gestió col·laborativa per a un interès comú que prengui com a referència la integració i coresponsabilitat dels múltiples agents públics i privats implicats (administracions, plataformes, participants i afectats per l'activitat) permetrà una millora en l'eficiència, un major benestar de les parts participants i una viabilitat en el temps i l'espai.

4.3 EIX 3. Transport i mobilitat

L'objectiu fixat per la Comissió Interdepartamental en l'àmbit del transport i la mobilitat és el de detectar les àrees de confluència entre les activitats de l'economia col·laborativa (ciudadà agent productor) i les activitats empresarials regulades en la normativa sectorial vigent, amb la finalitat de proposar modificacions legislatives que donin cabuda a aquesta nova realitat en línia amb les recomanacions de la Unió

Europea.⁶²

El Grup de Treball de Transport i Mobilitat ha centrat la seva atenció especialment en les **activitats de transport i mobilitat de persones**, tot i que el **transport de mercaderies i el lloguer de vehicles sense conductor** també són activitats en les quals les noves formes d'economia compartida o col·laborativa poden incidir

L'article 169 de l'Estatut d'Autonomia determina que correspon a la Generalitat la competència exclusiva sobre els transports terrestres de viatgers i mercaderies per carretera, ferrocarril i cable que transcorrin íntegrament dins el territori de Catalunya, amb independència de la titularitat de la infraestructura. En desenvolupament d'aquest règim competencial, la Generalitat de Catalunya s'ha dotat d'un **marc jurídic en matèria de transport i mobilitat** que abasta, des dels aspectes més transversals de la mobilitat i el finançament del transport públic, fins a la regulació sectorial de les diferents modalitats de transport. En concret:

---

⁶² Considerants 60, 61 i 62 de la Resolució del Parlament Europea "Una Agenda Europea per a l'Economia Col·laborativa" de juny 2017:

"60. Subraya la compleja naturaleza del sector del transporte dentro de la economía colaborativa y fuera de ella; señala que este sector está sujeto a una estricta regulación; observa el potencial que poseen los modelos de economía colaborativa para mejorar considerablemente la eficiencia y el desarrollo sostenible del sistema de transporte (también mediante la expedición multimodal de billetes y el desplazamiento en un solo trayecto para los usuarios de transportes con una aplicación de economía colaborativa) y su seguridad, así como para incrementar la accesibilidad de las zonas remotas y reducir las externalidades indeseadas de la congestión del tráfico;

61. Pide a las autoridades pertinentes que promuevan la coexistencia beneficiosa de los servicios de transporte colaborativos y el sistema de transporte convencional; invita a la Comisión a integrar la economía colaborativa en su trabajo sobre nuevas tecnologías en el transporte (vehículos conectados, vehículos autónomos, expedición digital de billetes integrada y sistemas de transportes inteligentes) debido a sus interacciones significativas y sinergias naturales; 62. Hace hincapié en la necesidad de que las plataformas y sus usuarios cuenten con seguridad jurídica a fin de velar por el desarrollo de la economía colaborativa en el sector del transporte en la Unión; apunta que, en el sector de la movilidad, es importante diferenciar claramente entre, por una parte, i) el uso compartido del coche y el reparto de costes en el contexto de un viaje que el conductor planea realizar para sus propios fines y, por otras, ii) los servicios de transporte de viajeros regulados."

II-lustració 13. Descripció de la normativa. Transport i Mobilitat

Normativa	Descripció
Llei 9/2003 de mobilitat	L'objecte, els principis inspiradors i els objectius d'aquesta llei són especialment rellevants: impuls d'una mobilitat sostenible; afavorir un ús més racional del vehicle privat com el cotxe multiusuari o el cotxe compartit; afavorir els sistemes de transport a demanda, en especial a les zones de baixa densitat de població i polígons industrials.
Llei 21/2015 de finançament del transport públic de Catalunya	Aquesta llei conté les definicions del sistema de cotxe compartit (activitat que consisteix en compartir un cotxe amb altres usuaris, tant per a trajectes periòdics com per a viatges ocasionals- <i>car pooling</i>) i del sistema de cotxe multiusuari (modalitat de lloguer de vehicles en què l'usuari el lloga per un període curt de temps, mitjançant una organització específica en què concorren altres usuaris - <i>car sharing</i>), plenament diferenciat del sistema de transport públic, entès com el conjunt o la xarxa de mitjans i serveis de titularitat o responsabilitat pública destinats al desplaçament de persones.
Llei 12/1987 de regulació del transport de viatgers per carretera mitjançant vehicles de motor	Aquesta llei i el Decret 319/1990, de 21 de desembre, que la desenvolupa, constitueixen el marc jurídic d'ordenació de l'activitat de transport de viatgers per carretera a Catalunya. Tot i que el decret preveu la figura del transport privat, no fa cap menció al transport privat particular, que si que ho fa la LOTT.
Llei 19/2003 del taxi	L'activitat del servei de taxi se subjecta al principi de la intervenció administrativa, fonamentada en la necessària garantia d'interès públic per a l'assoliment d'un nivell òptim de qualitat en la prestació del servei. En conseqüència, la prestació del servei urbà de taxi resta sotmesa a l'obtenció prèvia de la llicència que és atorgada pels ajuntaments o les entitats locals competents en l'àmbit territorial en què s'ha de dur a terme l'activitat (com és el cas de l'Àrea Metropolitana de Barcelona).
Lloguer de vehicles amb conductor (art. 133 LOTT i norma estatal desplegant)	Aquesta activitat es configura en règim de lliure exercici, amb subjecció a normes fiscals, socials, laborals, de seguretat ciutadana i de seguretat vial, amb una regulació específica a la legislació de transports de les condicions de formalització dels contractes i per l'ús de vehicles llogats en activitats de transport públic.

A tall de conclusió, el marc normatiu descrit configura l'activitat de transport de persones - llevat del que es realitza per a un ús exclusivament personal- com una activitat professional, subjecte a una intensa regulació que es manifesta en l'existència de títols habilitants (llicències, concessions administratives, autoritzacions) que reclamen dels seus titulars la concurrència de condicions de caràcter qualitatiu i, fins i tot, imposen en alguns supòsits limitacions a l'oferta de serveis que es tradueixen en la contingentació d'alguns d'aquests títols.

D'altra banda també cal destacar que una part de les activitats de transport, concretament les que s'agrupen a l'entorn de la noció de servei públic, són objecte d'aportacions econòmiques per part de l'Administració a fi i efecte de no traslladar íntegrament al preu que paguen els usuaris el cost total dels serveis.

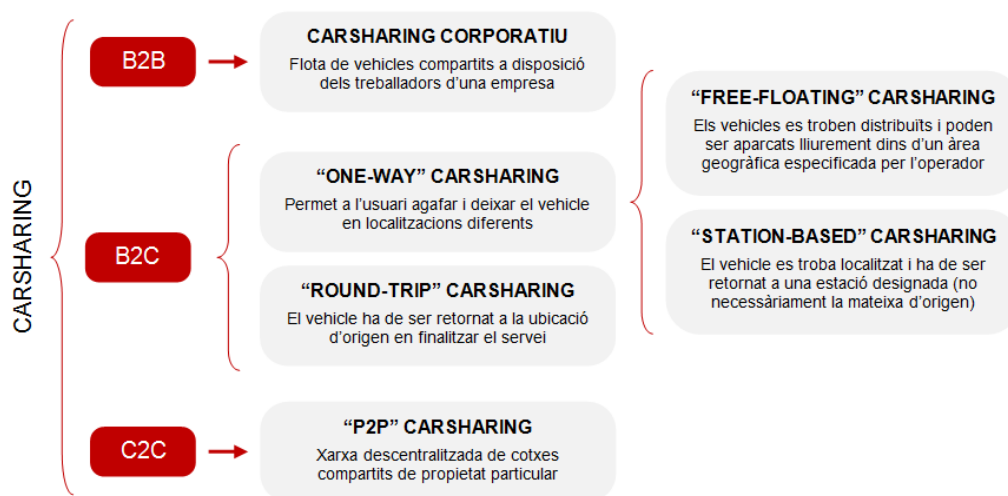
Quan no és així, els serveis de transport es presten en règim de llibertat d'operació, si bé en supòsits com el del taxi, aquesta intervenció administrativa es tradueix en l'establiment de tarifes obligatòries i d'un règim de prestació del servei que inclou la limitació de dies i hores d'activitat, de torns de treball i del propi àmbit territorial en el que poden operar i prendre o deixar els seus passatgers.

En el marc de la feina del Grup de Treball, un dels elements que més valor ha afegit als debats ha estat la **recollida d'informació i anàlisi sobre les experiències** de serveis de mobilitat urbana a diferents ciutats i de les modalitats de cotxe compartit i de trajecte compartit així com la proliferació de plataformes que tenen com a objectiu acostar les noves formes de mobilitat a les persones que desitgen un major ventall de possibilitats de desplaçament.

En relació amb els serveis de mobilitat urbana a ciutats europees, cal destacar:

- La diferenciació essencial entre les propostes que parteixen de la fórmula de compartir un vehicle: *car sharing*, *moto sharing* o *bike sharing* de les que propugnen la compartició d'un trajecte o un viatge sota les denominacions de *ride hailing* o *ride sharing*. En el cas concret del carsharing, s'accepta aquesta classificació.

II-lustració 14. Classificació del *Car sharing*

- En el primer cas, i no sense que s'hagin palesat oposicions o s'hagi qüestionat la viabilitat jurídica d'aquestes fórmules, s'observa un desenvolupament incipient en alguns casos, generalitzat en d'altres i vinculat fonamentalment a l'àmbit urbà i metropolità, en els quals la fórmula del *car sharing* en la modalitat *free floating* es configura com una de les que han suposat una major novetat i projecció. D'altra banda, i pel que fa a la compartició de trajectes, cal destacar que el fenomen *Bla Bla Car*, generalitzat arreu d'Europa, ha originat a Espanya un procediment judicial en l'àmbit mercantil per una suposada vulneració de la normativa de competència deslleial, procediment promogut per CONFEBUS com a representant del sector empresarial de transport en autobús. Aquest procediment ha tingut recentment un pronunciament en primera instància contrari a les pretensions de la entitat recurrent, de forma que l'activitat de *Bla Bla Car*, centrada en la compartició de trajectes interurbans, ha gaudit d'una consideració favorable pel que fa la seva compatibilitat amb l'ordenament jurídic mercantil sobre competència deslleial.
- Hi son presents també fórmules innovadores en àmbits d'activitat professional com el transport en autobús (transport a la demanda) o en taxi, amb propostes que van des de la reserva prèvia a la compartició del servei per diferents persones. També és important destacar les propostes transversals que volen configurar el mercat o sector de la mobilitat com una suma o agregació de fórmules o modalitats per oferir la resposta més a mida a la demanda concreta de desplaçament. En aquesta línia, se situa el projecte WHIM, desenvolupat a Hèlsinki com a expressió del concepte *MaaS (Mobility as a service)*.

En qualsevol cas, totes aquestes noves propostes tenen en comú el recurs a les innovacions tecnològiques i a les plataformes de comunicació telemàtica, en tant que satisfan la potencialitat de posar en relació una multiplicitat d'usuaris amb una multiplicitat d'ofers de serveis. No sempre això és indissociable del concepte d'economia col·laborativa, però sí podem parlar d'una tendència a generar nous models o solucions en l'àmbit estrictament professional amb la finalitat de donar solucions a mida a les necessitats personals de desplaçament.

El marc jurídic en el qual, en diferents països, s'ha produït la irrupció de plataformes de contractació de serveis de transport i mobilitat -particularment *Uber* i *BlaBlaCar*- i les diferents respostes que en l'àmbit administratiu i fins i tot judicial s'han donat davant de les actuacions impugnatòries de diferents agents, especialment els sectors professionals afectats per l'impacte de les noves aplicacions, han estat un dels aspectes més debatuts en les tasques del grup de treball, i han ocupat una bona part dels debats, com també de les aportacions fetes a la Taula Sectorial.

El cas *Uber*, per la seva extensió a nivell mundial, i per haver estat un dels principals focus de debat i polèmica en l'òrbita mediàtica, i també en fòrums acadèmics i especialitzats, ha estat i és una de les pedres de toc per determinar l'abast del concepte d'economia col·laborativa en el camp del transport de persones, referent només comparable al que ha suposat *Airbnb* en el sector de l'allotjament.

En línies generals, cal constatar com la resposta en l'entorn europeu davant de la irrupció d'*Uber* sota la modalitat *UberPOP*, consistent en la prestació de serveis per part de conductors particulars, ha estat tendent a la prohibició d'aquesta modalitat, i a reconduir-la al règim de serveis prestats sota l'empara d'una llicència o autorització administrativa, ja mitjançant la modalitat tradicional de taxi, ja amb la de lloguer de vehicles amb conductor, com a especialitat present a molts dels ordenaments.

En el cas de l'Estat espanyol, regeix ja des de fa més de dos anys una interdicció cautelar de les activitats d'*Uber*, en la modalitat coneguda com *UberPOP*, a instàncies d'associacions representatives del sector del taxi, adoptada en l'àmbit de la jurisdicció mercantil en un procediment en matèria de competència deslleial. En un altre procediment paral·lel, també en l'àmbit mercantil, a data d'avui, existeix encara pendent de resolució una qüestió prejudicial plantejada per un jutge espanyol davant el

Tribunal de Justícia de la Unió Europea, amb la finalitat d'esbrinar si l'activitat d'*Uber* es pot considerar com una activitat de transport o com una activitat d'intermediació com a plataforma tecnològica. Si que són públiques ja les conclusions de l'advocat general en aquest assumpte (C-434/15 (Asociación Profesional Elite Taxi/Uber Systems Spain SL) en el sentit que, tot i reconèixer que es tracta d'un concepte innovador, la plataforma electrònica *Uber* pertany a l'àmbit del transport, de manera que se la pot obligar a disposar de les llicències i autoritzacions requerides pel dret nacional.

A més, les activitats desenvolupades per *Uber* i els conductors associats a l'aplicació a Catalunya abans de la interdicció judicial, van ser objecte de diferents procediments sancionadors en aplicació de la normativa sectorial en matèria de transports, en base a la inexistència d'autorització i de la realització de transport sense disposar d'aquesta habilitació administrativa.

En qualsevol cas, *Uber* ha fet pública la seva decisió d'operar a l'Estat espanyol d'acord amb el règim jurídic intern que preveu la realització de transport de persones en vehicles fins a nou places a l'empara d'autoritzacions administratives de taxi o de VTC i, per tant, el recurs a empreses professionals, individuals o col·lectives, que disposin de l'habilitació preceptiva.

Finalment, cal indicar que en els treballs del grup s'ha volgut fugir premeditadament com a objectiu principal de debat a l'entorn de la tendència, necessitat o controvèrsia sobre la liberalització en les activitats del taxi i transport de persones com també en la polèmica recent entre taxis i vehicles de lloguer amb conductor, ja que s'entén que no formen part de l'objecte concret dels treballs (no es consideren expressions de l'economia col·laborativa), tot i que de forma evident hi són presents com a factors d'entorn que condicionen de forma molt notable les polítiques globals de mobilitat.

Per últim, també cal fer esment a les conclusions que es poden derivar de les diferents intervencions que es van produir a la reunió de 18 de novembre de 2016 amb els membres de la Taula Sectorial de Transport i Mobilitat:

1. Es constata la discrepància en la definició del que es pot considerar com economia col·laborativa quan es projecta en l'àmbit de la mobilitat però, molt especialment, del transport de persones, que compta amb una regulació molt intensa.
2. Tant els representants dels anomenats sectors tradicionals com dels nous operadors coincideixen a apreciar la necessitat d'aprofitar les noves tecnologies, i de l'economia digital, cadascú des del seu punt de vista, per fer més eficients els serveis i oferir millors prestacions al públic usuari.
3. Es constata la preocupació per la possible precarització de les condicions laborals dels treballadors que presten aquests serveis.
4. En el cas dels representants del sector del taxi en alguns casos s'apunta la necessitat de modificar alguns aspectes de la seva regulació de manera que introdueixi un cert grau de flexibilitat en la prestació del servei.
5. Les regles que garanteixen la igualtat de condicions (Level Playing Field) han de ser molt tingudes en compte a l'hora d'abordar qualsevol procés de transició en els sectors afectats.
6. Les plataformes que operen en aquest àmbit plantegen la necessitat de reconèixer la seva naturalesa i forma d'actuar, i especialment la seva incidència en el creixement del mercat potencial d'usuaris.
7. Hi ha un cert punt de coincidència entre diferents agents en el fet que aquest procés de canvi i adaptació pot generar que el mercat de la mobilitat creixi i amb ell el nivell de negoci a compartir per totes les empreses que hi operen.
8. En el cas del transport regular de viatgers en autocar s'ha de tenir molt en compte el seu caràcter de servei públic, finançat en part.

Com a **conclusions**:

- 1.** El grup de treball ha fet palesa la necessitat de reconduir les propostes derivades de la seva activitat a un triple ordre de consideracions:
  - En primer lloc, determinar l'àmbit material específic de desplegament de les activitats d'economia col·laborativa que, en el cas del transport i la mobilitat, deixen de banda les

activitats de transport de persones per compte aliè amb caràcter professional, subjectes a la ordenació sectorial corresponent.

- En segon lloc, observar el comportament de determinats mercats del transport i la mobilitat amb la finalitat de dotar-los de més transparència, eficiència i vocació de satisfer les demandes socials. Fins i tot propugnar la necessària obertura de mercats quan el comportament dels sectors regulats és ineficient i genera situacions de dependència i costos associats a les persones usuàries.
- Finalment, analitzar el paper de les plataformes tecnològiques en la configuració de nous models de mobilitat, amb independència de la seva ubicació operativa.

És evident que el transport i la mobilitat experimentaran en les pròximes dècades profundes transformacions derivades de la concurrència de diferents fenòmens: la digitalització de les activitats, la descarbonització o canvi del model energètic tradicional i l'automatització, amb la implantació progressiva del vehicle autònom.

L'àmbit de la tasca encomanda fa referència estrictament a les activitats del transport i la mobilitat, on el fenomen que es pot agrupar com d'economia compartida o col·laborativa, és susceptible de generar un impacte en termes de penetració de nous operadores en el mercat. La irrupció de les plataformes tecnològiques és un fenomen que no cap identificar mimèticament amb el de l'economia col·laborativa, ja que incideix també en un nou comportament dels actors tradicionals del mercat, que incorporen progressivament mecanismes d'aproximació de l'oferta i la demanda i de captació de desplaçaments mitjançant fórmules completament desconegudes només fa uns pocs anys.

L'activitat de les plataformes tecnològiques ha d'estendre els seus efectes beneficiosos a l'àmbit del servei públic, en tant que aquest ocupa un lloc primordial en el conjunt de la mobilitat.

2. El servei de transport de persones es desenvolupa, d'acord amb la normativa vigent, en condicions de professionalitat, en les quals de forma predominant es concentren els desplaçaments de persones que no es realitzen amb mitjans propis. La irrupció de nous operadors que pretenen emparar-se en el concepte d'economia col·laborativa no sempre ha estat acceptat ni reconeguda com una nova fórmula a incorporar a les existents sinó com una manifestació d'intrusisme en un entorn que està dotat d'una regulació estricta, tant des del punt de vista d'accés a les operacions i al mercat, com

des de l'òptica de les exigències tècniques, fiscals, laborals i de seguretat que han de complir els operadors tradicionals.

Les modalitats de transport de persones per compte aliè formen part de les activitats de transport professional, subjectes a normes diferenciades en funció del tipus de vehicle, normes que, amb caràcter general, preveuen un títol administratiu habilitant: concessió o llicència/autorització. En aquest sentit no poden incloure's en el concepte d'economia col·laborativa activitats de prestació de serveis amb habitualitat i remuneració que no suposin l'existència prèvia d'un servei no dissenyat específicament per a l'ús de tercers. Aquestes activitats s'insereixen en el marc de l'economia tradicional o professional, com a integrants del sistema de transport públic, subjecte per raons d'ordenació territorial i urbana, seguretat viària, garantia dels drets dels viatgers, mediambientals (emissions acústiques i a l'atmosfera) i circulatòries (congestió) a protocols de planificació, regulació i ordenació per part dels poders públics.

3. Per tant, l'espai de l'economia col·laborativa en el transport i la mobilitat es pot projectar sobre tres àmbits principals:

- La compartició d'un vehicle, com a ús compartit d'un bé ociós (*carsharing*).
- La compartició de trajecte o desplaçament, el desplaçament compartit en el transport de persones (*ridesharing, carpooling*).
- La compartició de desplaçament en el transport de béns o productes/mercaderies.

En conseqüència, l'espai natural de l'economia col·laborativa, entesa com a la compartició entre particulars d'un bé, troba el seu principal exponent en les modalitats de cotxe compartit (*carsharing*), on l'objecte és gaudir d'un bé infrautilitzat, però també en la compartició de trajectes predeterminats.

4. La compartició *peer to peer* de trajectes o desplaçaments (*ridesharing, carpooling*) es limita a activitats on de forma clara el servei es planifica prèviament per una finalitat pròpia i s'habiliten places excedents amb una contraprestació que no pot superar el cost del desplaçament. Aquestes modalitats, tot i que no pas de forma exclusiva, es plantegen de manera més idònia en desplaçaments interurbans amb vehicle propi de mitja o llarga distància.

5. La millora de les condicions de mobilitat de les persones en temps, qualitat i preu, que és un dels efectes previsibles de l'economia col·laborativa, es pot assolir també com a conseqüència de canvis estructurals en les fórmules de prestació professional dels serveis. En aquest sentit, i referint-nos específicament al transport en vehicles de menys de nou places, la valoració i les propostes de millora de la regulació dels serveis de taxi i lloguer de vehicles amb conductor és una de les línies de treball a incorporar en el futur.

6. Les plataformes tecnològiques actuen com a espais de trobada entre l'oferta i la demanda, tant pel que fa a les activitats estrictament en el marc de l'economia compartida o col·laborativa com pel que fa a les activitats dutes a terme per empreses i professionals. En aquest sentit, les plataformes contribueixen a optimitzar els recursos del sistema global de la mobilitat. És necessari potenciar i implantar experiències com la que desenvolupa -entre d'altres a diverses ciutats europees i americanes- a Hèlsinki la aplicació *whim*, en el marc de les propostes del sistema MaaS (*Mobility as a service*), o en el cas de Catalunya el projecte Som Mobilitat en l'àmbit de la compartició de vehicles, propostes il·lustratives del canvi de model al que estem assistint en el món de la mobilitat, evolucionant fins i tot des del concepte tradicional d'intermodalitat al de viatge integrat i a demanda, amb un tractament personalitzat i a mesura de cada viatge.

7. L'evolució futura de les tendències de la mobilitat gravitarà més en el desenvolupament del concepte de mobilitat intel·ligent que no pas en la introducció de fórmules de substitució del sector professional per la irrupció generalitzada dels particulars com a prestadors de serveis en la seva condició de ciutadans agents productors. El que serà determinant serà la tendència creixent a combinar solucions pròpies de l'esfera tradicional del sistema de transports amb les noves formes de mobilitat compartida, de forma que esdevinguin fins i tot complementàries en la configuració de cadenes modals individualitzades.

8. En el cas de les activitats de lloguer de vehicles sense conductor i del transport de mercaderies, activitats per les quals en l'àmbit professional s'exigeix el compliment de determinats requeriments, cal vetllar perquè tots els operadors els compleixin en peu d'igualtat i que sigui quina sigui la forma de desenvolupar l'activitat (professional o col·laborativa) es desenvolupi en base a les mateixes condicions, o si més no

equivalents a les que en els diferents àmbits assenyalats reclamen les normes sectorials , especialment en tot allò relacionat amb la seguretat , tant en el concepte de seguretat de la circulació com de seguretat pública.

Les **propostes del grup de treball al respecte de les actuacions en aquest àmbit** son les següents:

- a)** Impulsar mitjançant polítiques actives de foment els nous models de mobilitat compartida en el marc de les estratègies de creixement del transport col·lectiu i racionalització dels moviments de vehicles en les àrees urbanes i metropolitanes. En aquest sentit, es proposa incorporar les millores que propicien les plataformes tecnològiques i fer-les extensives als serveis de taxi i lloguer de vehicles amb conductor existents.
- b)** Promoure proves pilot de mobilitat compartida en àrees geogràfiques o funcionals determinades, i específicament, atenent els objectius i desplegament dels instruments de planificació industrial i de transports, en polígons industrials o zones d'activitat econòmica, previs l'estudi i proposta corresponent.
- c)** Incloure les fórmules de mobilitat compartida en el catàleg de serveis de transport integrats en el futur en la T-Mobilitat, amb el ritme i l'abast que recomani la progressiva implantació del projecte.
- d)** En l'àmbit de la innovació normativa es proposa el tractament legislatiu de les noves formes de mobilitat en el marc de la Llei de mobilitat de l'any 2003. També, i en la mesura que resulti necessari, incorporar una regulació del transport particular a l'avantprojecte de llei de transport terrestre que elabora el Departament de Territori i Sostenibilitat, que estableixi unes condicions objectives favorables per al desenvolupament de l'economia compartida, i ofereixi seguretat jurídica als diferents actors del sistema.
- e)** Analitzar el marc de les activitats d'ordenació del transport del Departament de Territori i Sostenibilitat, la regulació actual de les diferents modalitats de transport en vehicles de turisme (particularment taxis i lloguer de vehicles amb conductor) amb la finalitat de promoure una àmplia consideració del futur d'aquestes activitats, identificant les mesures regulatòries vigents així com la necessitat i proporcionalitat d'aquestes mesures.

4.4 EIX 4. Fiscal

L'objecte d'estudi ha estat l'aplicació i l'adequació de la normativa en matèria tributària a aquells **ciutadans que, com a particulars, ofereixen, de manera ocasional** béns mobles o immobles amb contraprestació econòmica a través de plataformes digitals. S'ha analitzat especialment, tal i com determina l'Acord de Govern de 5 d'abril de 2016⁶³ i amb motiu de la seva transcendència actual, els ingressos obtinguts de plataformes digitals que operen en els sectors dels allotjaments turístics i del transport i la mobilitat (lloguer ocasional de l'habitatge principal i/o secundari, el lloguer ocasional del vehicle propi i de la plaça d'aparcament).

En aquest sentit, les conclusions i propostes d'aquest eix donen compliment a una de les recomanacions generals i sectorials del Parlament de Catalunya que, en el seu **informe de Conclusions de la Comissió d'Estudi de les Polítiques Públiques en Matèria d'Economia Col·laborativa**, estableix la necessitat *d'impulsar la revisió de les normatives sectorials en les següents matèries: llicències d'activitat, tributària, sociolaboral, qualitat i seguretat.*⁶⁴

D'altra banda, cal mencionar que l'estudi de la fiscalitat aplicada a les plataformes en relació amb l'Impost de Societats (ISOC) no ha estat la finalitat de la Comissió Interdepartamental d'Economia Col·laborativa, doncs la premissa és centrar-se en els ciutadans agents productors, "persones físiques" a les quals l'impost de societats no els és d'aplicació. Tanmateix, tot i que no s'ha abordat de forma específica la fiscalitat de les plataformes digitals,⁶⁵ si que es reconeix la problemàtica de l'erosió de bases fiscals i el trasllat a països amb baixa tributació, fet que està sota l'estudi de la Unió Europea així com altres institucions internacionals.

---

⁶³ "Atesa la transversalitat i la diversitat de matèries afectades pel fenomen de l'economia col·laborativa, [...] la matèria fiscal i tributària, que també ha de jugar un paper destacat en tot aquest procés."

"La Identificació i l'impuls a la revisió de la normativa sectorial en tots els àmbits i, en especial, en matèria d'allotjaments turístics i de mobilitat, en l'actualitat els més afectats, i proposar les modificacions oportunes per adaptar-la al nou entorn", Acord de Govern de 5 d'abril de 2016.

⁶⁴ Concretament, la recomanació general VI de l'Informe de la Comissió d'Estudi de les Polítiques Públiques en Matèria d'Economia Col·laborativa sol·licita al Govern: "Impulsar les modificacions normatives en matèria fiscal per a facilitar i simplificar les actuacions per al compliment de les obligacions fiscals, i també per a incloure les plataformes tecnològiques d'intermediació com a obligats tributaris amb l'objectiu de facilitar la informació i de dur a terme les tasques de retenció fiscal sobre les quantitats rebudes pels ciutadans en una relació en el marc de l'economia col·laborativa."

⁶⁵ La única referència explícita dins de la Recomanació de la CE *Una Agenda para la Economía Colaborativa* és: "Para aumentar la claridad y la transparencia, algunos Estados miembros han publicado orientaciones sobre la aplicación del régimen fiscal nacional a los modelos de empresa colaborativa, y unos pocos han considerado la realización de cambios en su legislación. Con respecto al impuesto de sociedades, la Comisión está trabajando en un enfoque general para evitar la evasión fiscal."

Aquesta òptica, centrada en la figura del ciutadà agent productor, va en línia amb les recomanacions de la **Comunicació de la Comissió Europea**, de juny de 2016 “*Una Agenda Europea para la economía colaborativa*” que estableixen:

“Los particulares que ofrezcan servicios entre pares de manera ocasional a través de plataformas colaborativas no deben ser tratados automáticamente como prestadores de servicios profesionales. Establecer umbrales (posiblemente por sector) con arreglo a los cuales una actividad se consideraría una actividad no profesional entre pares puede ser una manera adecuada de avanzar.”

“Se invita a los Estados miembros a evaluar su normativa fiscal para crear condiciones de competencia equitativas para las empresas que prestan los mismos servicios.”

“Los Estados miembros deben proseguir también sus esfuerzos de simplificación, aumentando la transparencia y publicando orientaciones en línea sobre la aplicación de la normativa fiscal a los modelos de empresa colaborativa.”

En el context de l'economia col·laborativa i de plataformes, la problemàtica fiscal a la que s'enfronta l'Administració és organitzar, de la forma més eficient possible, la **tributació d'una multiplicitat de rendes ocasionals i de dimensió unitària molt més reduïda** que les obtingudes en els àmbits professionals o empresarials del mateix sector.

D'altra banda, és probable que els particulars que obtenen ingressos esporàdics, accessoris o de subsistència a través de plataformes, desconeguin quins impostos graven aquestes rendes esporàdiques o, fins i tot, considerin que no estan subjectes a gravamen. En altres casos, especialment en el cas de l'IVA, poden desistir d'aplicar-lo ja que el sistema de recaptació és complex i està dissenyat per a les empreses mercantils i no per als particulars.

Cal actuar, doncs, amb els objectius següents:

- Establir una fiscalitat proporcionada per a un gran nombre de perceptors de rendes de l'economia col·laborativa i digital, de manera que aquesta activitat pugui desenvolupar-se en un marc fiscal apropiat.

- No distorsionar la competència amb els sectors professionals de l'economia tradicional.

Com a bones pràctiques a Europa, destaquen les iniciatives que estan prenent països com França, Bèlgica i Regne Unit. Aquestes propostes (algunes d'elles ja han començat a implementar-se) van alineades amb les recomanacions que realitza la Comissió Europea i el Parlament Europeu en la seva agenda sobre l'economia col·laborativa:

França:

- **Impost sobre la renda:** proposa crear, en la seva normativa fiscal, una categoria nova: la de les *rendes percebudes per la intermediació de plataformes digitals*. En aquesta categoria, sempre que les pròpies plataformes en facilitin la informació corresponent, els particulars que obtinguin aquestes rendes podran aplicar-se una deducció a tant alçat de 3.000€. Així, aquestes rendes es gravaran en un concepte diferent dels rendiments del treball i disposaran d'aquesta bonificació *ad hoc* de 3.000 €.

Bèlgica:

- **Impost sobre la renda:** en les darreres modificacions de l'Impost sobre la Renda⁶⁶, preveu que els ingressos obtinguts a través de plataformes, sota unes condicions determinades⁶⁷, es minorin en un 50% en concepte de despeses imputables. Així, els belgues poden declarar en l'Impost sobre la Renda ingressos amb un llindar de fins a 5.000€ anuals com "*ingressos diversos obtinguts mitjançant plataformes digitals*". Aquests ingressos, després de minorar-los en un 50% en concepte de despeses imputables incorregudes (a tant alçat, sense documentar-les), són gravats a un tipus del 20%. En altres paraules, els ingressos fins al llindar de 5.000€ resulten efectivament gravats al 10%, un tipus real inferior al que s'aplica a les rendes principals dels contribuents.

A partir de l'1 de març de 2017, el Govern belga ha establert un sistema de col·laboració amb les plataformes en la recaptació d'aquest impost: *la plataforma practica una retenció del 10%* dels pagaments als ciutadans que presten els serveis intermediats per la plataforma.

D'altra banda, i coherentment amb el llindar fiscal, per ingressos per sota de 5.000€ anuals s'admet l'actuació dels particulars en plataformes sense exigir l'alta en el règim de treballadors autònoms.

- **Impost valor afegit:** En relació a l'Impost del Valor Afegit, s'exceptua l'obligatorietat d'obtenir una identificació fiscal a les persones físiques que efectuen prestacions de serveis amb les condicions esmentades anteriorment.

⁶⁶ Modificacions de la llei de finances a Bèlgica que van entrar en vigor el 14/07/2016.

⁶⁷ Condicions: prestades a Bèlgica; objectius diferents de l'activitat econòmica del subjecte; exclusivament prestades per persones físiques a persones físiques; prestades en el marc d'intermediació d'una plataforma acollida a un Codi fiscal o una plataforma organitzada per una autoritat pública; els pagaments de les prestacions de serveis només es reben de la plataforma; a més, per a l'exempció de l'aplicació de l'IVA la xifra de negoci no ha d'excedir de 3.255 € per any.

Regne Unit:

- Proposta del Govern d'absoluta exempció en l'**Impost sobre la Renda i sobre el valor afegit**. El model anglès no exigeix cap taxa, impost, ni registre pels ingressos dels particulars amb 2 llindars, cadascun de 1.000£, un per ingressos obtinguts de les plataformes de béns i l'altre per ingressos obtinguts de les plataformes de serveis.

Vistes les recomanacions del Parlament de Catalunya i de les institucions europees i analitzada la normativa fiscal actual que haurien de complir els particulars que duen a terme ocasionalment activitats de caire econòmic a través de plataformes digitals i estudiat l'exemple d'altres països de la Unió Europea, la Comissió Interdepartamental ha cregut oportú:

1. D'una banda, elaborar una guia pràctica que permeti a aquest particular (ciudadà agent productor) conèixer les obligacions tributàries de la normativa fiscal vigent (IRPF i IVA). Cal assenyalar que, en les **plataformes de despeses compartides** (del tipus *BlaBlaCar*), no existeix ànim de lucre ni una transacció lucrativa i, per tant, no és d'aplicació l'IVA ni l'IRPF ja que no es produeix cap generació de renda.
2. D'altra banda, realitzar una sèrie de recomanacions al responsable de política fiscal, per tal d'adaptar la normativa fiscal a les característiques dels particulars que ocasionalment ofereixen, cedeixen o intercanvien béns a partir d'una plataforma digital.

1. Guia pràctica per als ciutadans:

Pel que fa a l'IRPF, es subratlla que totes les rendes percebudes pels ciutadans estan subjectes a l'impost, independentment de la via per on percebi la renda o de si prové d'una activitat ocasional i accessòria o d'una activitat habitual i, per tant, les rendes obtingudes en plataformes digitals també estan subjectes a aquest impost. De fet, com la majoria de les activitats dels particulars que actuen en plataformes no són noves, la normativa de l'IRPF ja les preveu. La guia descriu en quins epígrafs i per quins conceptes s'han de declarar els ingressos percebuts a través de les diverses modalitats de plataformes digitals, especialment, les de lloguer de béns mobles o immobles.

- Plataformes de béns: Pels rendiments obtinguts en el lloguer de béns immobles, s'ha de tributar en la categoria de **Rendiments del capital immobiliari** quan l'arrendador

ocasional és propietari de l'immoble (habitatge o plaça d'aparcament).

Quan l'arrendador no és propietari de l'immoble arrendat, les rendes dels subarrendaments ("reloguers") han de tributar com a **Rendiments del capital mobiliari**.

També tributen en la categoria de **Rendiments del capital mobiliari** les rendes obtingudes dels lloguers de vehicles.

En tots els casos, **els rendiments gravats són els ingressos obtinguts menys les despeses deduïbles** i cal tenir en compte el concepte de rendes imputades en els casos de lloguer de l'habitatge en propietat diferent del domicili habitual.⁶⁸

En les activitats d'allotjament ofertes per particulars a través de les "plataformes de béns", no és possible catalogar els ingressos obtinguts com a *Rendiments d'activitats econòmiques*, ja que és la categoria pròpia dels autònoms o professionals. Independentment del que pogués establir la normativa sectorial, la pròpia normativa de l'IRPF exigeix al declarant en concepte de *Rendiments d'activitats econòmiques* que tingui contractat un empleat a jornada completa dedicat a l'activitat de gestió dels immobles ofertats. Clarament, doncs, el concepte del ciutadà agent productor exclou els contribuents que realitzin l'activitat mitjançant empleats al seu càrrec, encara que qualsevol professional o empresa pugui oferir els seus immobles a través de les mateixes plataformes en línia que els particulars.

- **Plataformes de serveis:** En aquest cas, el particular obté ingressos a partir de l'activitat d'oferir el seu temps a través de plataformes. Es tracta d'un model diferent del de les *plataformes de béns* on els particulars posen al mercat els seus béns infrautilitzats sense incorporar cap activitat laboral rellevant. En aquest àmbit de l'activitat en *plataformes de serveis*, la fiscalitat en IRPF tampoc és el principal problema. Si que ho és, en canvi, la normativa vigent en matèria laboral que no preveu adequadament les prestacions de serveis ocasionals i accessòries i requereix la classificació del ciutadà que les du a terme com a professional-autònom o treballador per compte aliena- assalariat (veure Conclusions de l'Eix 5 Relacions Laborals).

A efectes de l'IRPF, els particulars que presten serveis a través de plataformes els haurien de declarar com a **Rendiments del treball**.⁶⁹

Si s'han donat d'alta com a **autònoms** per a la prestació dels serveis i reuneixen tots els

---

⁶⁸ Els habitatges en propietat diferents del domicili habitual ja estan gravats en l'IRPF per *imputació de rendes* (2% del valor cadastral de l'immoble, en general). A la declaració de l'IRPF es distingirà la part de l'any en què l'immoble ha estat llogat i es declararan els rendiments obtinguts, a més de declarar les rendes imputades corresponents pel període en què no s'hagi llogat.

⁶⁹ Només poden ser rendiment del treball si és per compte aliè (sembla que es discuteix si hi ha o no aquesta dependència quan es tracta de plataformes). Tribunals d'aquí i d'altres països han fet algun pronunciament, si bé les conclusions no són unànimes. El pagador hauria de fer la retenció corresponent.

requisits establerts ho podran fer com a **Rendiments d'activitats econòmiques**.

Aquests "Rendiments" procedents de plataformes de serveis sovint són addicionals i s'agreguen als que pugui obtenir el contribuent per les vies laborals o professionals tradicionals.⁷⁰

Pel que fa a l'IVA, es constata la dificultat d'aplicació i gestió d'un impost no dissenyat per a aplicar-lo a transaccions esporàdiques entre particulars. La recaptació de l'IVA que s'hauria d'aplicar a totes les transaccions comercials, és clarament una figura del sistema fiscal adreçada a les activitats empresarials o professionals i la seva normativa i gestió s'adapta molt poc a unes activitats de particulars per a les quals no estava prevista i que, a més, han crescut exponencialment amb les plataformes digitals.⁷¹

L'òptica de professionalitat que aplica la normativa fiscal vigent als oferents que utilitzen les plataformes digitals, no és el disseny òptim per a què els particulars puguin complir amb les obligacions actuals en relació amb l'IVA. Cal estudiar canvis en la gestió de l'IVA de manera que comporti una gestió menys costosa administrativament, tant per als obligats com per a l'administració tributària.

Plataformes de béns:

- Se subratlla el fet que **existeix l'exempció d'IVA en el lloguer d'habitatge** quan el particular no ofereixi serveis assimilables als serveis hotelers (Art. 20. apartat 1.23º .lletra e' de la Llei 37/1992, de l'IVA). Aquesta exempció és aplicable als particulars que actuen en el *homesharing* (llars compartides) sempre sota la mateixa condició assenyalada.
- En la resta d'activitats d'economia col·laborativa realitzades a través de plataformes de béns, és a dir, compartir vehicles i places d'aparcament, –sense estar associades al lloguer d'un habitatge- la normativa les manté subjectes a l'aplicació de l'IVA com les realitzades des de l'àmbit empresarial. En el cas concret del lloguer de places d'aparcament, el particular que les lloga té consideració d'empresari a efectes de l'IVA, de conformitat amb els articles 5.U.c) i 11.2.3 de la Llei de l'IVA.

---

⁷⁰ Atesa la progressivitat de l'impost, la declaració o la realització d'aquestes activitats de serveis d'economia col·laborativa pot quedar mancada d'estímul. Molt més encara entre els perceptors de pensions o d'altres subsidis per a qui la percepció d'altres rendiments del treball pot ser incompatible i sancionable.

⁷¹ L'article 4 de la Llei de l'IVA disposa que estan subjectes a l'impost els lliuraments de béns i les prestacions de serveis realitzades per empresaris o professionals, a títol oneros, amb caràcter habitual o ocasional, en el desenvolupament de la seva activitat empresarial o professional. L'article 5 defineix com a empresari/professional qui realitza un o més lliuraments de béns o prestacions de serveis que suposen l'explotació d'un bé corporal o incorporeal, amb la finalitat d'obtenir ingressos continuats en el temps. Els canvis conceptuals s'hauran de realitzar en el marc de la normativa europea harmonitzada.

Plataformes de serveis:

- Les activitats prestades per particulars(en condició d'autònoms) a través de plataformes de serveis també es poden considerar subjectes a IVA ⁷² atès que s'homologuen a les que se solen prestar amb caràcter professional o empresarial al mateix sector. A efectes de tenir en compte l'ocasionalitat i no professionalitat del ciutadà agent productor es realitzaran recomanacions al responsable de política fiscal.

2. Recomanacions als responsables de política fiscal

Es proposa recomanar als responsables de política fiscal la valoració i aplicabilitat en el nostre sistema de mètodes simplificats en la mateixa línia que han fet altres països europeus (França, Bèlgica i UK). Aquestes propostes es concreten en:

- Simplificar l'aplicació de l'IVA⁷³, tenint en compte la baixa recaptació que suposarien els serveis ocasionals i el cost administratiu de la seva gestió.
- Es recomana estudiar la possibilitat d'establir règims similars al del lloguer d'habitatges (que distingeix entre lloguers amb o sense prestació de serveis propis de l'hoteleria) aplicables a les obligacions tributàries en l'IVA relatives a activitats no professionals de lloguer d'altres béns (com el lloguer ocasional de cotxes i places d'aparcament entre particulars), de manera que es minimitzin els costos de gestió tant pel particular com per l'administració tributària.
- Per incentivar la declaració dels ingressos ocasionals, cal valorar noves formes de tractament en l'IRPF pels ingressos derivats de plataformes digitals.

Finalment, des del punt de vista de la reducció de càrregues administratives i de la reducció de l'evasió fiscal, es conclou que la col·laboració de l'administració tributària amb les plataformes digitals és una oportunitat essencial, pel que es proposa:

---

⁷² Llevat que es tracti d'una relació laboral amb la plataforma.

⁷³ Les modificacions haurien de respectar el marc de la normativa europea harmonitzada (Directiva 2006/112/CE de 28 de novembre de 2006) o elevar proposta de modificació a les autoritats europees.

- Establir acords amb les plataformes per a la transmissió als seus actors de la informació fiscal que generin.
- Establir acords amb les plataformes per a la transmissió a Hisenda d'informació de les transaccions subjectes.
- Establir acords amb les plataformes per a què puguin practicar retencions en origen.

En aquest àmbit de col·laboració amb les plataformes, cal destacar la **creació de la figura de l'assistent en la recaptació de l'Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (IEET)** mitjançant la Llei 5/2017, del 28 de març, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic. Amb un Reglament i un posterior acord de col·laboració o adhesió amb les plataformes d'allotjament turístic, es desenvoluparà la figura d'assistent en la recaptació de l'IEET, que constitueix la primera proposta de col·laboració entre l'Administració i les plataformes digitals (d'allotjament turístic, en aquest cas) per a organitzar un sistema de recaptació beneficiós per a totes les parts:

- Resultarà senzill per al particular que actua a través de la plataforma ja que aquesta li gestionarà la recaptació.
- Comportarà per a la Generalitat un augment de la recaptació sense un increment proporcional dels costos d'administració.
- Eliminarà la presumpta competència deslleial argüida pel sector empresarial respecte la no recaptació de l'IEET per part dels particulars que actuen a través de plataformes digitals.

4.5 Eix 5. Relacions Laborals

En aquesta subsecció, s'analitza la **normativa laboral**, amb identificació de les circumstàncies en les quals s'estableix una relació laboral entre el ciutadà agent productor i les plataformes digitals i l'anàlisi de l'aplicabilitat de la normativa vigent en matèria laboral a les noves formes de treball de l'economia col·laborativa.

Les conclusions i propostes es dirigeixen bàsicament a aquells "ciutadans agents

productors” i treballadors que presten els seus serveis, de forma habitual o ocasional, a través de plataformes digitals.

Es parteix de la normativa laboral vigent, especialment, l'Estatut dels Treballadors (en endavant, ET) i la Llei 20/2007, d'11 de juliol, de l'Estatut del Treball Autònom, i s'articulen unes recomanacions als responsables de política laboral de revisió i modificació normativa i es tenen especialment en compte els considerants de la **Comissió de Treball i Afers Socials del Parlament Europeu** en relació amb la creixent importància de l'economia de plataformes i el seu impacte en la política econòmica i de treball:

1. *Subraya la necesidad de diferenciar claramente entre plataformas «profesionales» y «no profesionales» y de reconocer las actividades de la economía de plataformas que se clasifican propiamente como «trabajo»;*
2. *Afirma que **todos los trabajadores de la economía de plataformas son, o bien empleados, o bien autónomos**, según una primacía de circunstancias; recuerda en este sentido que el Tribunal de Justicia de la Unión Europea ha definido el concepto de «trabajador» sobre la base de una relación laboral caracterizada por una serie de criterios, como la subordinación, la remuneración y la naturaleza del trabajo;*
3. *Pide una **Directiva marco sobre las condiciones de trabajo en la economía de plataformas**, con el fin de asegurar la situación jurídica de los trabajadores de las plataformas y garantizar que todos los trabajadores de las plataformas tengan los mismos derechos sociales y laborales y la misma protección sanitaria y seguridad que los trabajadores de la economía tradicional;*
4. *Subraya la necesidad de **garantizar una Seguridad Social adecuada para los trabajadores autónomos**, que son agentes clave en el mercado laboral digital; destaca que las **libertades de asociación y de acción sindical** son derechos fundamentales que deben existir **para todos los trabajadores**;*
5. *Reclama **datos más fiables sobre los trabajos y las condiciones de trabajo en la economía de plataformas** y la adaptación de las políticas correspondientes para crear una igualdad de condiciones entre la plataforma y las economías tradicionales;*
6. *Pide unas normas de la Unión sobre obligaciones de transparencia y divulgación de información para operadores de plataformas, con el fin de controlar el pago de impuestos, las contribuciones a la seguridad social y las prácticas de evaluación del trabajo en las plataformas;*
7. *Subraya que la accesibilidad permanente representa un grave riesgo para la salud y la seguridad en la economía de plataformas; recomienda el establecimiento de un*

«*derecho a desconectar*».

La figura del **ciudadà agent productor** que ofereix béns/serveis de manera ocasional mitjançant les plataformes digitals és una de les principals característiques que incorpora el nou fenomen de l'economia col·laborativa. En aquest sentit, la prestació de serveis per part de l'agent ciudadà productor pot beneficiar tant aquests ciutadans com al conjunt de consumidors. D'una banda, s'obre un ventall nou d'oportunitats per a obtenir ingressos per a tots aquests particulars que va més enllà de les formes de treball tradicionals, i es guanya flexibilitat en la dedicació, podent decidir quan s'ofereixen aquests serveis. D'altra banda, el consumidor també se'n veu beneficiat, doncs s'incrementa l'oferta al mercat, el que genera una reducció de preus, un increment de la qualitat i una varietat dels serveis oferts, etc⁷⁴.

Ara bé, en cas que la prestació se situï en la frontera entre un treballador autònom i un treballador per compte d'altri, el treballador pot estar en una situació més precària, tenint en compte que les plataformes intenten conceptualitzar la prestació dels serveis com fetes per un treballador autònom, malgrat això no sigui sempre evident. En aquest supòsit, el treballador pot perdre drets que tindria en cas que la relació fos conceptualitzada com a laboral: ni salari mínim o de conveni, ni vacances retribuïdes, ni cobertures per malaltia, ni baixes de maternitat, ni Seguretat Social, ni atur, ni prestacions en general, etc. En aquest sentit, el Parlament Europeu entén que els treballadors per compte propi són els protagonistes dins el context creat per la irrupció de les plataformes digitals.⁷⁵

En aquest context, s'ha considerat rellevant estudiar quines són les formes de treball que es donen actualment per analitzar el seu encaix en les plataformes digitals:

---

⁷⁴ Segons la Comunicació de la Comissió Europea *Una Agenda para la Economía Colaborativa*: “al permitir a los ciudadanos ofrecer servicios fomentan también nuevas oportunidades de empleo, modalidades de trabajo flexibles y nuevas fuentes de ingresos. Para los consumidores, la economía colaborativa puede aportar ventajas mediante nuevos servicios, la ampliación de la oferta y precios más bajos. Puede también promover un mayor reparto de los activos y un uso más eficaz de los recursos, que pueden contribuir a la agenda de sostenibilidad de la UE y a la transición a la economía circular.”

⁷⁵ Resolució sobre *Una Agenda para la Economía Colaborativa*: [el Parlamento Europeo] *Subraya la importancia de garantizar los derechos fundamentales del creciente número de trabajadores por cuenta ajena, así como su adecuada protección en materia de seguridad social, ya que son actores clave de la economía colaborativa, incluido el derecho a emprender acciones colectivas y a negociar convenios colectivos, y también por lo que respecta a su remuneración;*

a) El **treball per compte d'altri** és, amb caràcter general, el que s'estableix entre la persona treballadora i la persona empresària. L'Estatut dels Treballadors defineix el treballador com aquella persona física que, voluntària i personalment, està obligada a realitzar, o efectivament realitza, una activitat retribuïda per compte i sota dependència alienes (art. 1 ET).

Cal dir que, des de la perspectiva del Dret del Treball, una de les qüestions més conflictives i successivament objecte de judici als tribunals ha estat relacionada amb la conceptualització de la prestació, entre l'estrictament laboral i la realitzada a títol d'amistat, benevolència o bon veïnatge. Això és, de quina manera s'han de conjugar els preceptes que exclouen la prestació de l'àmbit del Dret del Treball, amb la presumpció de laboralitat present en l'article 8.1 de l'ET. Aquesta presumpció de laboralitat ha de confirmar-se en la pràctica identificant els elements que la fonamenten en virtut de l'article 1.1 ET que defineix l'àmbit d'aplicació de la llei, concretament, la voluntarietat, l'alienitat, la dependència i la retribució.

- Voluntarietat: personal i lliure. A tenir en compte que una conseqüència dels treballs de bon veïnatge és que si no es vol fer el treball, l'altra part no els pot obligar a fer.
- Alienitat: ha de ser per compte d'altri. L'índex rellevant de la nota d'alienitat és que l'adopció de les decisions es fa per part de l'empresari i no per part del treballador.
- Dependència: el treballador està sota l'àmbit d'organització i direcció de l'empresari.
- Retribució: La falta de remuneració impedeix que pugui qualificar-se en principi dins del concepte de contracte de treball segons definició de l'ET.

b) **Treball autònom**: s'entén per treball per compte propi o autònom l'activitat econòmica o professional realitzada per persona física de forma habitual i directa, a títol lucratiu, fora de l'àmbit d'organització i direcció d'una altra persona, doni o no ocupació a treballadors per compte d'altri. Aquest treball no està sotmès a la legislació laboral, excepte en aquells aspectes que, per precepte legal, es disposi expressament. Es regeix per la Llei 20/2007 de l'Estatut del Treball Autònom i normativa que la desenvolupa, i la cotització a la Seguretat Social està regulada a l'article 305 i següents de la Llei de la Seguretat Social.

Característiques dels treballadors/es per compte propi (autònoms):

- organització pròpia
- llibertat d'acceptar encàrrecs
- llibertat d'horaris
- sense dependència d'una altra empresa
- aporta els mitjans de producció i incorre en el risc econòmic de la seva activitat.

c) **Treballs realitzats a títol d'amistat, benevolència i bon veïnatge.** No tota prestació de serveis ha d'estar inclosa en l'àmbit del contracte de treball i, entre d'altres causes d'exclusió, s'inclou la realitzada a títol d'amistat, benevolència o bon veïnatge, recollida en l'article 1.3.d) de l'ET, situació en la qual el treballador no presta els seus serveis a canvi d'una retribució sinó que ho fa fonamentalment mogut per raons d'altruisme o satisfacció personal, tot i que percebi algun tipus de compensació mínima per tal prestació. Aquesta exclusió ve justificada perquè el treballador no té un vincle obligatori amb la comunitat i no té un deure d'obeir-la, no donant-se el requisit laboral de dependència. I també perquè es tracta d'un servei sense retribució, proper a la donació o amb una retribució merament simbòlica i esporàdica.

Així, les característiques principals d'aquest treball són:

- Es caracteritza pel seu caràcter voluntari.
- No és retribuït o ho és de forma testimonial.
- No concorre la nota de la dependència.

D'altra banda, cal fer menció a l'altre principal actor dins l'economia col·laborativa o de plataformes, les **plataformes digitals**. Es consideren com una base de dades que connecta directament el client amb un prestador individual de serveis, sobre el que no exerceixen control i a qui no consideren com un treballador per compte d'altri sinó un treballador autònom. Aquesta nova situació al mercat laboral crea una diversitat d'opinions rellevant. El Consell de Relacions Laborals de Catalunya⁷⁶ té una opinió similar a la de les institucions europees, tot i estar particularment preocupat pel paper de les plataformes:

En concret, vam analitzar algunes de les repercussions que des de l'òptica del treball subordinat es generen entorn del fenomen de l'anomenada "economia col·laborativa".

"Doble enfocament:

Formalment, [...] en totes elles les relacions que s'estableixen entre l'estructura empresarial que oferta el servei i el prestador efectiu d'aquest escapen de l'esquema tradicional que coneixem fins ara: una empresa responsable davant del client de la bona fi de l'activitat contractada i una persona vinculada a ella com a treballador per compte aliè/propri per a la seva realització material.

[...] podria estar contribuint a generar un tipus d'ocupació (formalment no subordinat, però des del punt de vista econòmic plenament dependent de la plataforma en el si de la qual opera el prestador dels serveis) amb un nivell de protecció i garanties inexistent o

---

⁷⁶ Per conèixer el posicionament oficial del Consell de Relacions Laborals i del CTESC, veure l'informe n° 44 titulat "Posicionament del CTSEC sobre l'economia col·laborativa" publicat el juliol de 2017.

clarament devaluat.”

Preocupació comuna per la dimensió i complexitat dels reptes que suscita l'emergència d'un sector que certament podria estar facilitant l'accés a una ocupació per a una sèrie de persones, però que genera també un benefici empresarial per a les plataformes col·laboratives sense l'assumpció correlativa d'obligacions o responsabilitats en termes de condicions de treball, garanties i protecció social [...]

De l'anàlisi de les diferents plataformes, es pot concloure que aquestes reproduïxen les possibilitats de les prestacions de serveis analitzades, però amb un suport digital i a una escala molt més important. És aquest factor, l'elevat volum de transaccions, i la necessitat d'abaratir costos per part de les plataformes, el que ha provocat una confusió sobre la verdadera naturalesa jurídica del vincle, pels elevats costos associats que això suposaria per a determinades plataformes. Així, es podria establir la següent **classificació** en funció de les condicions que imposen les diverses plataformes a la prestació del servei:

1. Plataformes en les quals la mà d'obra està subjecta a les normes que es fixen per part de la pròpia plataforma

La plataforma determina la manera de treballar i fixa els preus, i assumeix el risc i ventura del negoci (si no funciona la plataforma, el treballador es queda sense feina). El nom de la plataforma també es visualitza com a *marca*. El fet que l'oferent del servei pugui decidir més o menys els horaris o utilitzi mitjans de producció propis, malgrat debilitar les notes d'alienitat i dependència, no anul·len la laboralitat de la relació, en tant que és la plataforma la que assumeix el risc i ventura empresarial i qui controla i organitza la prestació. En aquest cas, ja hi ha sentències que es pronuncien en el sentit d'entendre que concorre una relació laboral i, per tant, en aquests casos el vincle és clar.

Així,

- No sembla apropiat qualificar com a empresari independent a qui solament ofereix la seva feina sense cap opció a obtenir els beneficis inherents a un emprenedor.
- Els medis de producció que s'aporten (p.ex el vehicle) no són els rellevants de l'activitat, ho són les inversions en la tecnologia que crea la plataforma.
- La figura del TRADE (art.1.2 LETA) es refereix a aquells autònoms als que un únic client els proporciona més del 75% dels seus ingressos, i sovint no s'adapta ja que, en alguns models, la plataforma no és “un client”, és el mitjà per connectar amb una multitud de clients.
- El fet que sigui una activitat ocasional no desvirtua la naturalesa jurídica del vincle.

2. **Plataformes en les quals la mà d'obra no està subjecta a normes i aquesta es limita a posar en contacte a professionals amb usuaris.**

En aquest supòsit, els prestadors del servei a través d'una plataforma digital, ja ho siguin amb caràcter habitual o esporàdic, accedeixen a la plataforma per oferir els seus serveis i contactar amb possibles usuaris o clients. En aquest cas, l'organització, el preu i el risc de l'operació és assumida per l'oferent, de forma que ens trobem, presumiblement, davant de la figura del treballador autònom. El problema sorgeix quan l'oferta de serveis ho és amb caràcter esporàdic o accessori i pot ser massa costós i desmotivador donar-se d'alta en el Règim Especial del Treballador Autònom. En aquest supòsit, convé pensar en una quota mínima que permetés treballar de forma esporàdica i que la seva quantia no fos desincentivadora, per exemple, per tots aquells treballs que no arribessin al llindar del salari mínim professional i s'obtinguessin de forma irregular al llarg de l'any. Es podria pensar en una quota mínima a pagar a la Seguretat Social, en un petit percentatge de la transacció, o potser establir una quantitat exempta. Algunes d'aquestes iniciatives estan sorgint i implementant-se en països de la Unió Europea.

3. **Plataformes que es limiten a posar en contacte necessitats per compartir despeses entre els participants (cas Bla, bla, car).**

En aquest cas no hi ha prestació laboral, no hi ha processos de selecció, ni requisits mínims, ni s'intervé en el preu, en tot cas hi ha l'aprofitament d'un bé. El seu tractament, per tant, correspon a altres disciplines del dret.

4. **Plataformes que afavoreixen els treballs d'amistat, benevolència o bon veïnatge, o serveixen d'intermediàries per l'exercici del voluntariat.**

Aquests supòsits estan exclosos expressament de l'ET i tampoc es poden incardinar en el treball autònom. Per tant, no cal cap modificació ni regulació especial. Caldria adaptar la plataforma al que està regulat per aquest tipus de prestacions, assegurances, etc.

Com a tasca de comparativa internacional, es va considerar rellevant estudiar aquells països en els quals s'està duent a terme una innovació regulatòria per a tractar les relacions laborals dins d'aquests nou context. Països com Bèlgica, França i Regne Unit han fixat un **llindar per tal de delimitar l'activitat professional de l'activitat ocasional** de manera que, en aquests darrers casos, no sigui necessària la cotització obligatòria.⁷⁷ Aquests llindars tenen en compte el conjunt d'ingressos per serveis

---

⁷⁷ La Comissió Europea ja avança aquesta informació en la Comunicació *Una Agenda para la Economía Col-laborativa: "La legislación de la UE no establece expresamente cuándo un par se convierte en un prestador de servicios*

prestats via plataforma tecnològica i són coherents també amb els líndars establerts en política fiscal. L'establiment d'aquests líndars té uns avantatges notables, ja que facilita l'activitat ocasional i accessòria per part del ciutadà agent productor, resol els conflictes per determinar si ha d'existir una relació laboral específica i la necessitat de cotitzar a la Seguretat Social i dóna compliment a les recomanacions europees sobre la distinció entre professional i particular.

Pels supòsits en els quals el tipus de vincle que s'estableix entre l'agent productor i la plataforma sigui una relació que compleixi amb les notes pròpies de la laboralitat, l'actual regulació del **contracte a temps parcial**, així com les mesures que es poden articular en el marc de la concertació social a Catalunya, podrien cobrir les principals especificitats que comporta treballar per una plataforma digital, i s'ajustaria a garantir els drets i deures laborals de prestació de serveis.

4.6 Eix 6. Codi de Bones Pràctiques

La normativa en matèria de consum i la normativa aplicable a les plataformes digitals que ofereixen serveis de la societat de la informació sovint no són suficients per a garantir el bon funcionament del conjunt de relacions que es poden establir en el marc de l'economia col·laborativa i de plataformes. En aquest nou context, els rols dels proveïdors dels béns o serveis i dels consumidors sovint es desdibuixen, pel que és necessari establir un marc definit on s'exemplifiquin aquests nous rols així com les relacions que es poden establir entre aquesta nova diversitat d'agents. De fet, l'elaboració d'un codi de bones pràctiques en el marc de l'economia col·laborativa és una de les recomanacions concretes del Parlament de Catalunya:⁷⁸

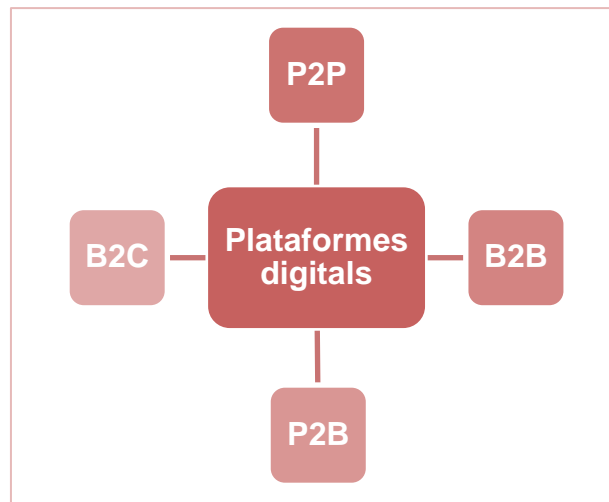
VII. Elaborar, de manera conjunta amb el sector, un codi de bones pràctiques dels agents que intervenen en l'economia col·laborativa, tenint en compte l'autoregulació ja existent en les diverses plataformes, impulsada pels mateixos usuaris i basada en la reputació i la confiança.

---

profesional en la economía colaborativa. Los Estados miembros utilizan criterios diferentes para distinguir entre servicios profesionales y servicios entre pares. Algunos Estados miembros definen los servicios profesionales como servicios prestados a cambio de una remuneración, en comparación con los servicios entre pares, que tienen por objeto compensar los gastos realizados por el prestador de servicios. Otros Estados miembros han establecido una diferencia utilizando umbrales. Estos umbrales se elaboran a menudo sobre una base sectorial teniendo en cuenta el nivel de los ingresos generados o la regularidad con la que se presta el servicio. Por debajo de estos umbrales, los prestadores de servicios están sujetos normalmente a requisitos menos restrictivos. Los umbrales, utilizados de manera."

⁷⁸ Informe de conclusions de la Comissió d'Estudi de les Polítiques Públiques en Matèria d'Economia Col·laborativa

II-lustració 15. Conjunt de relacions que es poden donar en el marc de l'economia col·laborativa

Font: Elaboració pròpia

Tradicionalment, les relacions han estat unidireccionals i orientades del professional al consumidor passiu. Dins del nou context de l'economia col·laborativa i digital, aquesta relació esdevé obsoleta. Ara, els consumidors ja no són només receptors, sinó que també poden oferir els seus béns i serveis a través de les plataformes en línia a altres particulars, el que anomenem prosumidors o *peers*, és a dir, les relacions passen a ser més complexes i multidireccionals. La II-lustració següent mostra el conjunt de relacions que es poden establir en aquest nou marc i que, a dia d'avui, representa un repte per a garantir determinades premisses establertes al nostre marc legal com, per exemple, els drets dels consumidors o la responsabilitat dels intermediaris.

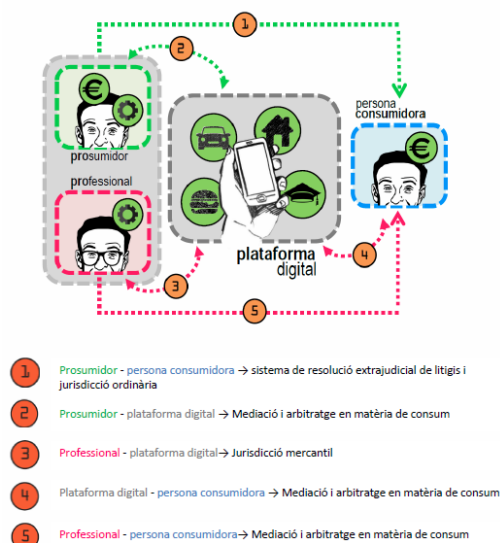
En aquest nou context, s'ha elaborat el Codi de Bones Pràctiques de les Plataformes d'Economia Col·laborativa⁷⁹ amb l'objectiu de crear un **entorn de confiança** en el qual tots els agents que intervenen en les relacions vehiculades a través d'una plataforma digital, ja siguin particulars o professionals, comptin amb unes regles de joc estables i segures.

El Codi, malgrat tenir en compte a tots els agents que prenen part de l'economia col·laborativa, està destinat a les plataformes digitals, doncs són els agents presents a totes aquelles relacions que es poden establir en aquest context i les encarregades de

⁷⁹ Codi disponible en l'Annex d'aquest informe.

connectar a l'oferent del bé o el servei amb el demandant, és a dir, són els intermediaris d'aquestes noves relacions.⁸⁰ El Codi proposa a les plataformes signants un **conjunt de compromisos estructurats en onze eixos** i inclou com a una de les principals novetats, un sistema de resolució alternativa de conflictes, a través d'una mediació senzilla i fàcilment accessible:

II-Il·lustració 16. Conjunt de relacions que es poden donar en el marc de l'economia col·laborativa

Val a dir que aquest Codi s'ha contrastat amb les organitzacions de consumidors i usuaris més representatives de Catalunya mitjançant el Consell de Persones Consumidores i també s'ha presentat a les plataformes digitals. Tots els agents socials esmentats han valorat molt positivament la iniciativa i han tingut més d'una ocasió per a presentar les seves valoracions, aportacions i esmenes al text del Codi.

El **Codi de Bones Pràctiques de les Plataformes d'Economia Col·laborativa** s'estructura en un preàmbul, on es detalla la necessitat d'aquest compendi de compromisos, les definicions a efectes del Codi, l'objecte, l'àmbit geogràfic i, finalment, els compromisos a adquirir per part de les plataformes digitals:

⁸⁰ Val a dir que el Codi també inclou premisses i observacions per als usuaris de les plataformes que, per tal d'assegurar-se que arriben al seu públic objectiu, les plataformes signatàries es comprometen a donar publicitat i comunicar aquests principis i compromisos als seus usuaris.

1. **Lleialtat i transparència:** facilitar les dades de contacte de l'oferent un cop s'hagi dut la transacció així com aplicar una política eficaç de tractament de dades de caràcter personal.
2. **Informació completa:** diferenciar les ofertes de prosumidors i professionals i desenvolupar filtres adequats perquè les persones consumidores tinguin sempre clar si l'oferent és un professional o un prosumidor.
3. **Col·laboració amb les administracions públiques de Catalunya:** facilitar la signatura d'acords de col·laboració, col·laborar en la recaptació tributària i facilitar dades agregades i anonimitzades.
4. **Resolució de conflictes:** es dissenya un nou mecanisme de resolució de conflictes descrit en aquest Codi.
5. **Seguretat:** garantir un nivell mínim de seguretat en la prestació dels serveis així com fomentar que els oferents tinguin les assegurances pertinents.
6. **Confiança:** garantir la fiabilitat dels sistemes de reputació i valoració dels usuaris així com atorgar un paper actiu als oferents dins la plataforma.
7. **Foment:** prescriptora i impulsora de les recomanacions dirigides a oferents i usuaris.
8. **Formació:** traslladar la informació sobre cursos, jornades o altres tipus d'activitats formatives en matèria de drets i obligacions de les persones consumidores.
9. **Igualtat i no discriminació:** no discriminar a oferents i/o persones consumidores per raons de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició.
10. **Accessibilitat Universal:** continguts del web o aplicació accessibles a les persones amb algun tipus de discapacitat.
11. **Publicitat:** anunciar a les pàgines web l'adhesió a aquest Codi de Bones Pràctiques.

4.7 EIX 7. Acords de col·laboració amb les plataformes

L'Acord de Govern 44/2016, de 5 d'abril, per al desenvolupament de l'economia col·laborativa a Catalunya estableix com un dels principals reptes: *“Promoure acords de col·laboració de les plataformes d'economia col·laborativa amb l'Administració per potenciar la informació i la transparència de les activitats que es duen a terme i millorar l'adaptació de les polítiques públiques a les necessitats dels usuaris i dels diversos sectors d'activitat, tot vetllant pel respecte al dret a la intimitat i la protecció de les dades de caràcter personal.”*

En aquesta mateixa línia, ja es va pronunciar l'Informe de Conclusions de la Comissió d'Estudi de les Polítiques Públiques en Matèria d'Economia Col·laborativa del Parlament de Catalunya mitjançant la formulació de les següents recomanacions al Govern de la Generalitat de Catalunya:

- *VI. Impulsar les modificacions normatives en matèria fiscal per a facilitar i simplificar les actuacions per al compliment de les obligacions fiscals, i també per a incloure les plataformes tecnològiques d'intermediació com a obligats tributaris amb l'objectiu de facilitar la informació i de dur a terme les tasques de retenció fiscal sobre les quantitats rebudes pels ciutadans en una relació en el marc de l'economia col·laborativa.*

- *X. Iniciar un procés de debat públic sobre l'ús i l'abast de les dades obtingudes per les plataformes tecnològiques d'intermediació, d'acord amb la normativa en matèria de protecció de dades, tant amb l'objectiu de facilitar dades (de manera convenientment anonimitzades) per a la funció estadística de l'Idescat com per a la protecció de dades i la privacitat dels usuaris de l'economia col·laborativa, amb l'objectiu de crear nous indicadors que permetin de mesurar l'impacte de l'economia col·laborativa més enllà del producte interior brut o altres indicadors macroeconòmics.”*

En termes generals, l'objectiu d'aquests acords ha de ser potenciar la informació i la transparència de les activitats que es duen a terme i millorar l'adaptació de les polítiques públiques a les necessitats dels usuaris i dels diversos sectors d'activitat, tot vetllant pel respecte al dret a la intimitat i a la protecció de les dades de caràcter personal.

Els avenços en la tecnologia digital (per exemple, ús de les interfícies de programació d'aplicacions, en anglès Application Programming Interface o API) estan fent possible recollir, emmagatzemar i processar quantitats de dades cada vegada més gran: és el que es coneix com a **Big Data**. Aquesta explotació de dades té un enorme potencial per impulsar la innovació, la productivitat, l'eficiència i, en definitiva, el creixement econòmic i el valor social.

Aquesta tasca s'ha d'entendre dins del context en el qual l'administració pública, com a

reguladora del mercat i prestadora de serveis públics, està interessada en disposar de tota aquella informació que, convenientment anonimitzada i classificada, pot ser de gran utilitat per al disseny de polítiques públiques i, en definitiva, per a millorar la qualitat de vida dels ciutadans. La digitalització accelerada de la societat i, en concret, dels serveis públics, impulsada per la necessitat de modernitzar i innovar i, especialment de reduir despeses, obre noves oportunitats per optimitzar l'emmagatzematge, transferència, processament i anàlisi de dades.

Així doncs, les **dades s'han convertit en un recurs essencial** pel creixement econòmic, social i laboral, i la possessió, visualització i anàlisi d'aquestes dades per part de l'administració pública poden jugar un paper molt important en la millora de la governança. La creació d'organismes independents amb capacitat per a tractar i analitzar aquest volum de dades es converteix en un element clau per avaluar l'eficàcia i el cost de les polítiques i programes de despesa pública d'una forma molt més efectiva que fins ara.

Paral·lelament, **el sorgiment de l'economia col·laborativa crea noves oportunitats** per a ciutadans i emprenedors i està servint, en molts casos, per a arribar a cobrir nínxols de mercat on actualment ni la iniciativa pública ni privada poden cobrir, ja sigui pels costos que suposa, o bé, pel desconeixement de la necessitat o de la possibilitat de retorn de la inversió.

En aquest marc, les plataformes que participen en l'anomenada economia col·laborativa o digital són agregadores naturals de dades que, convenientment anonimitzades i en mans de les administracions públiques, podrien ser utilitzades per a l'anàlisi i predicció de tendències de comportaments i necessitats dels ciutadans, fet que permetria un millor disseny i implementació de les polítiques públiques i, per tant, repercutirien en una millora de la qualitat de vida dels ciutadans.

Tot i que sovint es pensa en aquests acords de col·laboració des d'una vessant més recaptatòria i fiscal, el cert és que aquestes plataformes, gràcies a la informació que generen, no només poden actuar com uns eficients assistents en la recaptació sinó que també garantir el compliment de la normativa vigent, el bon veïnatge i la facilitació d'informació anonimitzada amb la finalitat de millorar les polítiques públiques sectorials.

D'aquesta manera, doncs, els objectius s'han focalitzat en:

- Identificar els reptes i oportunitats per a la Generalitat de Catalunya de l'economia de les dades generades per plataformes digitals.
- Dissenyar l'estructura i contingut de possibles acords de col·laboració amb plataformes digitals tenint en compte l'objectiu de l'Administració així com la dimensió i abast de la plataforma.

Acords de col·laboració amb plataformes d'allotjaments turístics

Les plataformes digitals que posen a l'abast habitatges entre particulars, sovint per estades de curta durada, poden ser una font de dades molt rellevant per a l'administració territorial; el nombre d'habitatges en els quals es duu a terme el *homesharing* o llar compartida, el perfil i característiques del visitant, la ubicació on es duu a terme l'activitat, els ingressos generats, etc. Totes aquestes dades permetran a l'administració la implementació de polítiques públiques molt més eficients, dirigides i avaluable, ja sigui des de l'àmbit social, turístic o d'habitatge.

Per tal de dur a terme aquest traspàs de dades de les plataformes digitals a l'administració, en primer lloc s'ha de donar un **apropament entre les dues parts**. Gran part de plataformes i institucions públiques s'han adonat que els acords de col·laboració, juntament amb una regulació adaptada a les noves tecnologies, són el millor camí per tal d'aconseguir millors resultats per a tots els agents participants. En aquest sentit, són diverses i molt variades les formes en què aquests tipus de plataformes han arribat a acords de col·laboració més o menys ambiciosos amb governs municipals, regionals i fins i tot estatals.⁸¹

Freqüentment, els diferents acords i MOUs (*Memorandum Of Understanding*)⁸² s'inicien amb un acord per tal d'habilitar la plataforma com a recaptador de l'impost o taxa turística que obliga als visitants que s'allotgen en una destinació concreta. Aquesta tasca beneficia tant als particulars que allotgen visitants a la seva llar (doncs

---

⁸¹ La plataforma digital Airbnb ha arribat a acords de col·laboració de més o menys abast amb nombroses ciutats de tot el món, com poden ser París, Milà, Londres, Lisboa, Amsterdam, Los Angeles, San Diego, Shangai, etc. També amb regions com la Lombardia italiana o bé gran part dels estats federals dels EE.UU. Finalment, s'han signat acords a escala nacional, com en el cas de l'Índia o Cuba.

⁸² Un memoràndum d'enteniment, sovint conegut com a MOU per les seves sigles en anglès (*Memorandum of Understanding*), és un document que descriu un acord bilateral o multilateral entre parts. El mateix expressa una convergència de desig entre les parts, indicant la intenció d'emprendre una línia d'acció comuna. Sovint és utilitzat en casos en els quals les parts no desitgen emprendre un compromís legal o en situacions en les quals les parts no poden crear un acord legalment obligatori. Font: wikipedia.

els hi facilita enormement la tasca de recaptació) com a l'administració, doncs permetrà aflorar uns ingressos addicionals que no estava percebent fins aleshores i redueix els costos de recaptació.

Sovint, aquests acords no es limiten a la recollida de taxes o impostos, sinó que van més enllà i tracten la recollida de dades per a polítiques públiques, així com el compromís de la plataforma a complir una sèrie de condicions:

- **Recaptació d'impostos:** Les plataformes es comprometen a recaptar els impostos i taxes turístiques, fet que suposa un cost de gestió molt baix per a l'administració.
- **Convivència:** les plataformes d'allotjaments turístics es poden comprometre a crear una sèrie d'eines que ajudin a assegurar una informació transparent i facilitar normes de comportament als usuaris de la seva plataforma.
- **Compromís:** Les plataformes són conscients de la manca o obsolescència de la regulació pel que fa a les llars compartides. En aquest sentit, es comprometen a col·laborar amb els governs per tal d'assegurar un bon compliment de la normativa.
- **Transparència i intimitat:** Les plataformes es comprometen a anonimitzar les dades i facilitar-les a l'administració de manera que tingui informació addicional a l'hora d'implementar polítiques públiques.

En aquest context, la Generalitat de Catalunya, prenent consciència de la importància de l'accés a les dades que les plataformes d'allotjaments entre particulars poden oferir i ateses les recomanacions tant del Govern com del Parlament de Catalunya i de les institucions europees, ha elaborat les propostes de modificació de l'impost sobre les estades en establiments turístics (IEET) per tal d'incloure la **figura de l'assistent en la recaptació** com a nou obligat tributari. Aquesta innovació ha estat aprovada recentment a la *Llei 5/2017, del 28 de març, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic i de creació i regulació dels impostos sobre grans establiments comercials, sobre estades en establiments turístics* [...].

Acords de col·laboració amb plataformes de transport i mobilitat

Els acords amb plataformes digitals que engloben serveis de transport i mobilitat, com ara plataformes de *carsharing* o *carpooling*, no estan tan estesos ni són tan habituals com els acords amb les plataformes d'allotjament turístic.

No obstant això, sí que existeixen iniciatives entre plataformes i administracions en aquest àmbit. Per exemple, el 12 de gener de 2015 es va signar un acord de col·laboració entre Uber i la ciutat de Boston amb la següent motivació:

- Uber, amb desenes de milers de trajectes realitzats a diari a la ciutat, s'ofereix voluntàriament a compartir les dades generades a la seva plataforma per a contribuir a la millora de la planificació urbana i servir a l'interès públic.
- La ciutat de Boston, per la seva part, expressa el seu convenciment de que aquestes dades ajudaran als governants i investigadors a entendre millor les implicacions del trànsit a la ciutat i els patrons de la mobilitat diària.
- Ambdues parts comparteixen la visió de que les ciutats intel·ligents han de poder beneficiar-se d'aquest tipus de dades, que poden ajudar a la millora de la planificació del trànsit, la reducció de la congestió i la millora de la seguretat i la mobilitat a la ciutat, així com a identificar necessitats de canvis en l'oferta o les zones tarifàries del transport públic.

L'acord consisteix en un intercanvi d'informació, bàsicament d'Uber a l'Ajuntament, de dades. Aquestes dades permetran obtenir informació clau per la política pública en matèria de mobilitat a la ciutat de Boston: millores en la planificació del tràfic, reducció de la congestió, seguretat dels vianants, moviments intra-ciutat, priorització de zones per a la millora urbana, planificació d'emergències o esdeveniments, etc.

D'altres plataformes relacionades amb l'àmbit de la mobilitat estan també començant a col·laborar amb l'administració pública, com per exemple Strava⁸³. Aquesta companyia ha creat Strava Metro, una Plataforma per a compartir amb les administracions locals les seves dades de mobilitat a peu i amb bicicleta.

---

⁸³ Strava es defineix com una xarxa social per a atletes, una comunitat global de milions de corredors, ciclistes i triatletes, units per l'afició a l'esport. Permet disposar d'informació de la ruta així com de les pròpies marques personals.

5. CATÀLEG DE PROPOSTES

A partir de l'anàlisi exhaustiva duta a terme pels grups de treball amb la qual (1) s'ha revisat una extensa bibliografia d'informes de diferents institucions de la Unió Europea, organismes catalans i estatals així com articles de premsa i d'opinió, (2) s'han elaborat comparatives internacionals sobre bones pràctiques (3) s'ha revisat la normativa actualment vigent en els àmbits del turisme i allotjaments, transport i mobilitat, fiscal i laboral i, addicionalment, dels resultats del procés de participació ciutadana, la Comissió Interdepartamental ha aprovat un total de 24 propostes estructurades en 7 eixos per a la seva posterior execució (veure **II.lustració 17**).

II-lustració 17. Catàleg de propostes

Eix 1. Propostes generals	
Proposta 1.1 Reconeixement de la figura del ciutadà agent productor	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Manifestar el reconeixement explícit i tenir en compte la figura del ciutadà agent productor així com dels diferents models cooperatius i col·laboratius associats a la nova realitat del fenomen de l'economia col·laborativa en els diferents àmbits d'actuació i polítiques públiques de la Generalitat de Catalunya (contractació pública, línies d'ajuts). ▪ En l'àmbit de l'economia cooperativa, social i solidària, divulgar els criteris emancipadors de governança, apoderament, equitat i impacte social positiu de les plataformes basades en una tecnologia lliure i transparent amb coneixement obert. 	<p>Naturalesa: promoció i divulgació</p> <p>Unitat impulsora: Departaments de la Generalitat de Catalunya amb la col·laboració del Departament d'Empresa i Coneixement i el Departament de la Vicepresidència, d'Economia i Hisenda.</p>
Proposta 1.2 Revisió normativa	

Tot i que la Comissió Interdepartamental ha centrat el seu treball en els àmbits sectorials de turisme i habitatge, transport i mobilitat i en els transversals de fiscal i laboral, reconeix l'impacte d'aquests nous models en altres sectors i activitats. Per tant, proposa dur a terme una revisió de la normativa sectorial i transversal catalana (entre elles, la llei de cooperatives) amb l'objectiu d'incloure aquesta nova visió fent ús de les següents premisses:

- Diferenciar sota quines condicions un servei no és empresarial, pel fet de ser ocasional o de mera comunitat i, en la mesura del possible, establir un llindar que permeti aquesta diferenciació.
- Establir les obligacions de les plataformes connectores d'oferta i demanda com a intermediàries de la transacció.
- Revisar els requisits normatius establerts aplicant els principis de necessitat i proporcionalitat.
- Potenciar els models basats en comunitats que col·laboren pel benefici mutu i col·lectiu, sota principis de participació i govern conjunt dels processos que resulten en recursos i serveis de propietat col·lectiva i/o accés públic.

Naturalesa: promoció i jurídica (modificació normativa si escau)

Unitat impulsora: Departaments de la Generalitat de Catalunya amb la col·laboració del Departament d'Empresa i Coneixement i el Departament de la Vicepresidència, d'Economia i Hisenda.

Proposta 1.3 Publicitat i campanyes divulgatives

- Aquest informe es farà públic en els webs dels departaments participants en la Comissió Interdepartamental.
- Addicionalment, s'elaboraran tríptics, guies i altres materials que es puguin difondre via xarxes socials i institucionals per generar una major sensibilització de la societat envers aquesta nova realitat i fer conèixer les propostes i actuacions del Govern.

Naturalesa: promoció i divulgació

Unitat impulsora: departaments participants en la Comissió Interdepartamental i, especialment, el Departament d'Empresa i Coneixement i el Departament de la Vicepresidència, d'Economia i Hisenda.

Eix 2. Turisme i habitatge

Proposta 2.1 Definició Llar Compartida

<p>Definir, via normativa, la modalitat de Llar Compartida com a oferta turística no professional consistent en compartir l'habitatge principal (domicili habitual i permanent) per períodes de curta durada i sense un màxim de dies/any.</p>	<p>Naturalessa: jurídica (modificació normativa).</p> <p>Unitat impulsora: Direcció General de Turisme.</p>
Proposta 2.2 Regulació de la Llar Compartida	
<p>Crear un títol específic per aquesta nova modalitat diferent d'aquell corresponent als Habitatges d'Ús Turístic (HUT), aprofitant la normativa actualment en tramitació. Els requisits són l'empadronament en l'habitatge on es realitza l'activitat, la cèdula d'habitabilitat vigent i l'oferta d'un nombre màxim de places.</p> <p>En virtut de la Llei 16/2015, els titulars d'una llar compartida han de presentar una declaració responsable que s'ha d'adreçar a l'administració municipal competent. Les llars compartides seran inscrites com a tals en el Registre de Turisme de Catalunya a efectes informatius i estadístics.</p>	<p>Naturalessa: jurídica (modificació normativa)</p> <p>Unitat impulsora: Direcció General de Turisme.</p>
Proposta 2.3 Intervenció municipal de les llars compartides	
<p>Establir un marc de mínims aplicable al conjunt de Catalunya i alhora preveure que els municipis puguin adaptar, en les seves disposicions, l'activitat de llar compartida a la seva realitat territorial.</p>	<p>Naturalessa: jurídica (modificació normativa)</p> <p>Unitat impulsora: Direcció General de Turisme</p>
Proposta 2.4 Registre de Turisme de Catalunya	
<p>Revisar la normativa i clarificar el paper del Registre de Turisme de Catalunya.</p> <p>Millorar el funcionament dels instruments tècnics per tal que el Registre de Turisme de Catalunya funcioni com un model d'informació oberta amb l'objectiu i l'oportunitat de compartir i utilitzar les dades al servei de la ciutadania i de les administracions.</p> <p>Revisar la normativa en el sentit que el número que ha de constar a l'oferta de llar compartida sigui el número fruit de la</p>	<p>Naturalessa: jurídica (modificació normativa) i tècnica</p> <p>Unitat impulsora: Direcció General de Turisme</p>

presentació i comunicació simultània de la declaració responsable adreçada a l'administració local.

Eix 3. Transport i mobilitat

Proposta 3.1 Definició de l'economia col·laborativa en l'àmbit de transport i mobilitat

A partir de la definició consensuada d'economia col·laborativa en l'àmbit del transport i la mobilitat:

- La compartició d'un vehicle, com a ús compartit d'un bé ociós (*carsharing*).
- La compartició de trajecte o desplaçament, el desplaçament compartit en el transport de persones (*ridesharing, carpooling*).
- La compartició de desplaçament en el transport de béns o productes/mercaderies.

Es proposa:

- a) Incloure els nous models de mobilitat col·laborativa en el marc de Llei 9/2003 de la Mobilitat.
- b) Regular el transport particular en l'avantprojecte de la llei de transport terrestre de manera que estableixi unes condicions objectives favorables per al desenvolupament de la mobilitat compartida.

Naturalesa: jurídica (modificació normativa)

Unitat impulsora: Direcció General de Transports i Mobilitat

Proposta 3.2 Transport en vehicles lleugers

- Analitzar, i si escau revisar, la normativa de transports en vehicles lleugers amb la finalitat d'incorporar les millores que propicien les plataformes tecnològiques al servei públic de transport en vehicles lleugers.
- Promoure una àmplia consideració del futur d'aquestes activitats identificant les mesures reguladores vigents així com la seva necessitat i proporcionalitat.
- Incloure mecanismes de taxi compartit, un sistema tarifari més senzill i transparent i fer extensiu l'ús de les aplicacions tecnològiques basades en la geolocalització.
- Traslladar a l'Institut Metropolità del Taxi i a l'Àrea Metropolitana de Barcelona aquestes premisses per tal que

Naturalesa: jurídica (modificació normativa) i divulgativa

Unitat impulsora: Direcció General de Transports i Mobilitat

les faci efectives en el Reglament Metropolità del Taxi.

Proposta 3.3 Polítiques actives de foment

Impulsar, mitjançant polítiques actives de foment, els nous models de mobilitat compartida en el marc de les estratègies de creixement del transport col·lectiu i racionalització dels moviments de vehicles en les àrees urbanes i metropolitanes.

En concret, es proposa:

- Iniciar proves pilot de mobilitat compartida en àrees geogràfiques o funcionals determinades atenent, específicament, els objectius i desplegament dels instruments de planificació industrial i de transports, en polígons industrials o zones d'activitat econòmica, previ l'estudi i proposta corresponent. Aquestes proves pilot estan alineades amb allò establert en el marc del Pacte Nacional per a la Indústria i el Pla de Transports de Viatgers de Catalunya 2020.
- Incloure les fórmules de mobilitat compartida en el catàleg de serveis de transport integrats en el futur en la T-Mobilitat.
- Impulsar línies d'ajuts per modernitzar i digitalitzar el sector del taxi i del transport de viatgers per carretera.

Naturalesa: promoció i divulgació

Unitat impulsora: Direcció General de Transports i Mobilitat

Eix 4. Fiscalitat

Proposta 4.1 Guia pràctica per als ciutadans

Elaborar una Guia Pràctica que contingui la informació necessària per tal que el ciutadà que obté ingressos mitjançant una plataforma de béns conegui les obligacions fiscals en funció de la normativa vigent. En aquest sentit:

(1) Tributar aquestes rendes segons el concepte corresponent d'IRPF:

- Si aquests ingressos s'obtenen a partir d'immobles de la seva propietat → rendiment del capital immobiliari.

Naturalesa: promoció i divulgació

Unitat impulsora: Direcció General de Tributs i Joc

- Si aquests ingressos s'obtenen de béns mobles o immobles arrendats ("relloguers") → rendiment del capital mobiliari.

(2) Aplicar IVA segons la naturalesa del bé posat a disposició:

- Lloguer d'habitatge → l'article 20 apartat 1.23º lletra e' de la Llei de l'IVA permet una exempció d'IVA en el lloguer d'habitatge quan el ciutadà no ofereix serveis assimilables als serveis hotelers.
- Lloguer de cotxes/lloguer de places d'aparcament → no està prevista cap exempció en la Llei de l'IVA.

Proposta 4.2 Recomanacions als responsables de política fiscal

Traslladar als responsables de política fiscal les següents recomanacions en línia amb les principals iniciatives europees (Regne Unit, Bèlgica, Itàlia, França):

En relació amb l'IVA:

- Es recomana estudiar la possibilitat d'establir règims similars al del lloguer d'habitatges (que distingeix entre lloguers amb o sense prestació de serveis propis de l'hoteleria) aplicables a les obligacions tributàries en l'IVA relatives a activitats no professionals de lloguer d'altres béns (com el lloguer ocasional de cotxes i places d'aparcament entre particulars), de manera que es minimitzin els costos de gestió tant pel particular com per l'administració tributària.

En relació amb l'IRPF:

- En relació amb el homesharing (activitat no professional) establir una reducció a tant alçat (un x%) de la base en concepte de despeses de difícil justificació per a la determinació del rendiment net del capital immobiliari (similar a la reducció del 5% en concepte de despeses que s'aplica en la determinació simplificada de la base imposable pels rendiments d'activitats econòmiques o la reducció en els rendiments del treball, de quantia fixa segons tram de l'import dels ingressos per aquest concepte).

Naturalesa: recomanació

Unitat impulsora: Direcció General de Tributs i Joc

- Es proposa estudiar la idoneïtat d'estendre aquest benefici a d'altres activitats de l'economia col·laborativa (no professional).
- Addicionalment, es podria establir una exempció per a aquells casos d'economia de subsistència, és a dir, per a les persones físiques la resta dels ingressos totals de les quals no superin un import anual màxim (p.e. 12.000 euros) i una bonificació del 50% d'entre el primer tram i un segon tram d'ingressos (seguint l'exemple anterior, de 12.000 i a 24.000 euros).

Altres recomanacions:

- Establir incentius fiscals que permetin la creació i el desenvolupament d'empreses col·laboratives amb finalitats socials.
- Proposar una nova definició del concepte normatiu "establiment en un país" de manera que l'existència d'una web o aplicació operativa en el país permeti considerar-la una empresa establerta a efectes fiscals.

Proposta 4.3 Fiscalitat de les plataformes

Vetllar per què les plataformes digitals que operen a Catalunya tributin en funció dels beneficis obtinguts en aquest territori i participar activament en les iniciatives sobre aquesta qüestió que es fomentin des de les institucions europees.

Naturalessa: promoció

Unitat impulsora: Secretaria d'Hisenda (Departament de la Vicepresidència, d'Economia i Hisenda)

Proposta 4.4 Assistent en la recaptació

Desenvolupar la figura de l'assistent en la recaptació de l'Impost d'Estades en Establiments Turístics mitjançant el Reglament i l'Acord d'adhesió corresponent.

Naturalessa: jurídica (desenvolupament normatiu)

Unitat impulsora: Direcció General de Tributs i Joc i ATC

Eix 5. Relacions Laborals

Proposta 5.1 Classificació de les plataformes de serveis i les seves relacions laborals

A partir de la classificació de les plataformes de serveis aprovada per la Comissió Interdepartamental:

- Plataformes en les quals la mà d'obra està subjecte a les normes que es fixen per part de la pròpia plataforma → **relació laboral (treballadors per compte aliena)**
- Plataformes en les quals la mà d'obra no està subjecte a normes i aquesta es limita a posar en contacte a professionals amb usuaris → **relació d'autònoms (treballadors per compte propi)**
- Plataformes que es limiten a posar en contacte necessitats per compartir despeses entre els participants → **no hi ha relació laboral**
- Plataformes que afavoreixen els treballs d'amistat, benevolència o bon veïnatge, o serveixen d'intermediàries per l'exercici del voluntariat → **no hi ha relació laboral**

Fer difusió d'aquesta classificació per tal que sigui d'utilitat per a la inspecció del treball, les plataformes digitals i, especialment, pels prestadors de serveis.

Naturalesa: promoció i divulgació

Unitat impulsora: Direcció General de Relacions Laborals i Qualitat en el Treball

Proposta 5.2 Recomanacions als responsables de política laboral

Traslladar als responsables de política laboral les següents recomanacions:

- La creació d'una nova quota d'autònoms no desincentivadora o amb una quantitat mínima exempta que faciliti la prestació de serveis de forma ocasional amb un llindar mensual, per exemple, el salari mínim interprofessional. Notes característiques: autonomia en la prestació del servei, instruccions mínimes de la plataforma, llibertat d'horaris i jornada, llibertat de treballar per diverses plataformes, responsabilitat del treballador per danys.
- La necessitat de revisió de la regulació laboral, a nivell de la Unió Europea, per permetre una harmonització que eviti la competència deslleial i homogeneïtzi la prestació de serveis a través de plataformes

Naturalesa: recomanació

Unitat impulsora: Direcció General de Relacions Laborals i Qualitat en el Treball

tecnològiques.	
Proposta 5.3 Contractes a temps parcial	
<p>Considerar el contracte a temps parcial, així com les mesures que es puguin articular en el marc de la concertació social a Catalunya, als efectes de cobrir les necessitats i especificitats que comporta treballar per una plataforma digital, en el supòsit que el vincle compleixi amb les notes pròpies de la laboralitat.</p>	<p>Naturalesa: promoció i divulgació</p> <p>Unitat impulsora: Direcció General de Relacions Laborals i Qualitat en el Treball</p>
Proposta 5.4 Estudi dels llindars de cotització	
<p>Estudiar i fer seguiment de les iniciatives europees en l'àmbit del treball i la seguretat social relacionades amb l'establiment d'aquests llindars.</p> <p>L'objectiu és extreure'n conclusions i eventualment incorporar-les a la normativa pròpia o fer recomanacions al responsable de política laboral, entenent aquests llindars com a viables dins l'activitat ocasional dels treballs sense relació laboral (en cas quan existeix un contracte laboral).</p>	<p>Naturalesa: jurídica (anàlisi normativa)</p> <p>Unitat impulsora: Direcció General de Relacions Laborals i Qualitat en el Treball</p>
Proposta 5.5 Impuls de les plataformes de cooperació	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Impulsar les plataformes de cooperació en l'àmbit de l'economia col·laborativa ja que s'identifica una oportunitat que cal aprofitar no tant per l'experiència de l'usuari si no pel sentit de pertinença, la mutualització i la participació democràtica. ▪ Incloure aquest binomi cooperativa-economia col·laborativa en algunes de les línies d'ajut del departament competent en matèria de cooperatives, en el sentit d'aportar recursos per a nous projectes empresarials que activin una emprenedoria amb impacte social, relacions laborals justes i base oberta. ▪ Aquestes cooperatives han de tenir com a missió la protecció dels drets dels treballadors en els serveis col·laboratius, exercir el dret dels treballadors a organitzar-se, a emprendre accions col·lectives i a negociar convenis 	<p>Naturalesa: promoció</p> <p>Unitat impulsora: Direcció General de Relacions Laborals i Qualitat en el Treball i Direcció General d'Economia Social, el Tercer Sector, les Cooperatives i l'Autoempresa</p>

col·lectius segons allò previst en la pràctica laboral i la normativa.

Eix 6. Codi Bones Pràctiques

Proposta 6.1 Signatura del Codi de Bones Pràctiques

El Codi aprovat compta amb un preàmbul i diversos compromisos classificats en 11 eixos: lleialtat i transparència; informació completa; col·laboració amb les administracions públiques de Catalunya; resolució de conflictes; seguretat; confiança; foment; formació; igualtat i no discriminació; accessibilitat universal; publicitat.

Impulsar la signatura d'aquest Codi de Bones Pràctiques per part de les plataformes digitals més representatives que actuen en el territori català.

Naturalesa: promoció

Unitat impulsora: Agència Catalana del Consum

Eix 7. Acords de Col·laboració amb Plataformes Digitals

Proposta 7.1 Impuls de la signatura d'acords de col·laboració amb plataformes

Impulsar de forma permanent la signatura d'acords amb les plataformes digitals que permetin una col·laboració públicoprivada útil per a la recaptació d'impostos, el disseny de polítiques públiques, el compliment de la normativa sectorial i el bon veïnatge.

Naturalesa: promoció

Unitat impulsora: Departaments de la Generalitat de Catalunya.

Proposta 7.2 Acords de col·laboració amb plataformes d'allotjaments turístics

Una vegada aprovada la Llei 5/2017, del 28 de març, de mesures fiscals que aprova la reforma de l'Impost sobre les estades en establiments turístics (IEET) i crea la figura de l'assistent en la recaptació:

- Impulsar el desplegament reglamentari de l'IEET en el sentit de permetre a les plataformes digitals d'allotjament turístic que actuen en el territori català convertir-se en assistents en la recaptació mitjançant la signatura d'un conveni o acord

Naturalesa: jurídica i tècnica

Unitat impulsora: Direcció General de Tributs i Joc i ATC.

d'adhesió.

- Aquest és un primer acord en l'àmbit de la col·laboració amb aquestes entitats, col·laboració que caldria anar ampliant amb compromisos que s'estenguin més enllà d'aquells relacionats amb la recaptació tributària com, per exemple, garantir el compliment de la normativa vigent, el bon veïnatge i la facilitació d'informació anonimitzada, amb la finalitat de millora les polítiques públiques en matèria turística, social i d'habitatge.

Proposta 7.3 Acords de col·laboració amb plataformes de mobilitat

En l'àmbit del transport i la mobilitat, es proposa:

- Elaborar un model d'acord de col·laboració o conveni amb les plataformes de mobilitat que operen legalment a Catalunya per a la cessió de dades de demanda amb l'objectiu de racionalitzar i millorar les polítiques públiques.
- Estudiar la viabilitat, cas per cas, de la signatura de l'acord de cessió de dades o bé, en el seu defecte, d'integracions amb eines facilitades per les plataformes.
- Incloure en el projecte SmartCAT dins del Pacte de la Societat Digital de les dades de mobilitat i fomentar la seva obertura.
- Estudiar la possibilitat d'obertura de dades de mobilitat a la societat (dades obertes) com a eina per a fomentar el creixement social, econòmic i laboral.
- Fer ús de les dades de mobilitat que reculli el nou sistema (T-Mobilitat) per a millorar la planificació i la gestió de la xarxa de transport públic, al disposar d'informació precisa de l'ús dels diferents serveis.

Naturalesa: jurídica i tècnica

Unitat impulsora: Direcció General de Transports i Mobilitat

Proposta 7.4 Col·laboració público-privada en l'àmbit de les dades

- Manifestar la rellevància d'aquest tipus de col·laboració público-privada i incorporar-la en l'estructura, organització i Pla de Govern de la Generalitat de Catalunya.

Naturalesa: promoció

Unitat impulsora: Consorci Administració Oberta de Catalunya i

- La missió d'aquesta nova política ha de tenir en compte, d'una banda, la informació pública que generen els departaments de la Generalitat de Catalunya i altres administracions públiques catalanes i, de l'altra, les dades provinents de les plataformes digitals obtingudes mitjançant la signatura d'acords de col·laboració.
- Analitzar les bondats de les Application Programming Interface (API) com a codis que permeten accedir a un conjunt de dades o processos (numèrics o no) allotjats en un servidor aliè. Aquest algoritme permet l'accés a dades en ambdós sentits essent molt rellevant per a la compartició amb finalitats públic-privades.

Departaments de la Generalitat de Catalunya.

Aquestes propostes tenen naturalesa d'índole molt diversa: algunes impliquen modificacions normatives de decrets o lleis catalanes actualment vigents; altres tenen forma de recomanació que caldrà traslladar per escrit als responsables de les polítiques públiques estatals o europeus segons correspongui i altres es desenvoluparan a partir d'actuacions de promoció i divulgació de les propostes i conclusions.

En cada cas, s'identifica la unitat impulsora de la proposta que, majoritàriament, coincideix amb la direcció general que ha estat la coordinadora del grup de treball de l'àmbit corresponent i que, juntament amb tot l'equip, ha desenvolupat la proposta. El fet que s'identifiqui una unitat impulsora no significa que en el desenvolupament de la proposta no hi puguin participar altres unitats o organismes de la Generalitat de Catalunya.

Tenint en compte el ràpid desenvolupament de l'economia col·laborativa i de plataformes, el calendari per al desenvolupament i execució de les propostes s'iniciarà en el moment mateix d'aprovació de l'informe per part del Govern de la Generalitat de Catalunya i, per aquelles mesures que per la seva naturalesa i abast així es requereixi, s'extindrà no més enllà de dos anys.

Amb aquest informe, es dona compliment a l'Acord de Govern 44/2016 de 5 d'abril i alhora es dona per finalitzada la tasca de la Comissió Interdepartamental per al desenvolupament de l'economia col·laborativa a Catalunya. El Departament d'Empresa

i Coneixement i el Departament de la Vicepresidència, d'Economia i Hisenda, que han exercit respectivament la presidència i la secretària de la Comissió Interdepartamental durant la seva vigència, seran els responsables de vetllar pel compliment de les propostes, fer difusió dels resultats i presentar-los tant davant del Parlament de Catalunya com davant de les institucions europees.

6. BIBLIOGRAFIA

Autoritat Catalana de la Competència, (juliol 2014), *Transaccions entre iguals (P2P) i competència*.

Autoritat Catalana de la Competència (maig 2016), *Transaccions entre iguals (P2P) i competència. Un pas endavant*.

Col·legi Oficial d'Enginyers de Telecomunicacions i Associació Espanyola d'Enginyers de Telecomunicacions: Grupo de Políticas Públicas y Regulación (2016), *Informe sobre Economía Colaborativa*

Comissió Europea (25 de maig de 2016), COM/2016/0288 final, *Comunicación de la Comisión al Parlamento Europeo, al Consejo, al Comité Económico y Social Europeo y al Comité de las Regiones: Las plataformas en línea y el mercado único digital. Retos y oportunidades para Europa*.

Comissió Europea (2 de juny de 2016), COM/2016/0356 final, *Comunicación de la Comisión al Parlamento Europeo, al Consejo, al Comité Económico y Social Europeo y al Comité de las Regiones: Una agenda europea para la economía colaborativa*.

Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (març de 2016), *Conclusiones preliminares sobre los Nuevos modelos de prestación de servicios y la economía colaborativa. Resultados preliminares*.

Comité Europeo de las Regiones (10 de febrer de 2016), DOUE C 51/28, *Dictamen del Comité de las Regiones Europeo. La dimensión local y regional de la economía colaborativa*.

Comité Económico i Social Europeu (19 d'agost de 2016), DOUE C 303/36, *Dictamen del Comité Económico y Social Europeo. La economía colaborativa y la autorregulación*.

Comité Económico i Social Europeu (11 de juny de 2014), DOUE C 177/1, *Dictamen del Comité Económico y Social Europeo. Consumo colaborativo o participativo: un modelo de sostenibilidad para el siglo XXI*.

Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya (juliol 2017), *Informe nº 44 del CTSEC. Posicionament del CTSEC sobre l'economia col.laborativa.*

Parlament de Catalunya (22 de juny de 2015), BOPC 656/10, *Informe de la Comissió d'Estudi de les Polítiques Públiques en Matèria d'Economia Col.laborativa.*

Parlament Europeu (15 juny de 2017), 2016/2276 (INI), *Resolución del Parlamento Europeo sobre las plataformas en línea y el mercado único.*

Parlament Europeu (15 juny de 2017), 2017/2003 (INI), *Resolución del Parlamento Europeo sobre una Agenda Europea para la Economía Colaborativa.*

Procomuns (maig 2016), *Declaració procomuns i propostes de polítiques per l'economia col.laborativa procomú a Barcelona.*

Sharing España i Adigital (març 2017), *Los modelos colaborativos y bajo demanda en plataformas digitales.*

Botsman, R. & Rogers, R. (2010), *What's Mine Is Yours: The Rise of Collaborative Consumption.*

Cañigüeral, A. (2014), *Vivir mejor con menos. Descubre las ventajas de la nueva economía colaborativa.*

Green, S. (2015), *The share economy: Motivations and strategies for corporations*

Sundararajan, A. (2017), *Sharing Economy: The End of Employment and the Rise of Crowd-Based Capitalism (The Sharing Economy).*

Todoí, A. (2017), *El Trabajo en la Era de la Economía Colaborativa.*

7. ANNEXES

---

1. Documents de conclusions dels diferents grups de treball:
  - 1.1 Informe de conclusions del Grup de Treball Turisme i Habitatge
  - 1.2 Informe de conclusions del Grup de Treball Transports i Mobilitat
  - 1.3 Informe de conclusions del Grup de Treball Fiscalitat
  - 1.4 Informe de conclusions del Grup de Treball Relacions Laborals
  - 1.5 Informe de conclusions del Grup de Treball Acords de Col·laboració amb Plataformes
2. Codi de Bones Pràctiques per a les Plataformes de l'Economia Col·laborativa.